

Iepazinās ar likumdevēju ikdienu

● Saeimas namā Preiļu rajona sievietes atmiņai iemūžinājās uz lielajām marmora kāpnēm, bet ģimeņu albumos glabāsies arī tādas fotogrāfijas, kurās preiļietes izmēģina Saeimas priekšsēdētāja krēslu, kā arī «uzstājas» tribīnē. Foto: E. Jermolajeva

REKLĀMA REKLĀMA REKLĀMA

Klientu Dienas

no 24. septembra līdz 24. oktobrim
Līvānos un Preiļos

Ipašais piedāvājums uzņēmējiem:

- Norēķinu konta atvēršana – bez maksas.
- Pastāvīgā maksājuma noformēšana – bez maksas.
- InternetBankas pieslēgšana – bez maksas.
- TelefonBankas pieslēgšana – bez maksas.
- Tiešā debeta noformēšana – bez maksas.

privātpersonām:

- Norēķinu karšu Krājkarde izsniegšana – bez maksas.
- Pastāvīgā maksājuma noformēšana – bez maksas.
- InternetBankas pieslēgšana – bez maksas.
- TelefonBankas pieslēgšana – bez maksas.
- Tiešā debeta noformēšana – bez maksas.

A/s "Latvijas Krājbanka"

Līvānu Klientu apkalpošanas centrs,
Līvānos, Biedrības ielā 5, tālr. 53 44447.
Preiļu Klientu apkalpošanas centrs,
Preiļos, Tirdzniecības ielā 1, tālr. 53 23271.

LATVIJAS KRĀJBANKA

www.krajbanka.lv

Sabiedriskās organizācijas «Sieviešu apvienība» organizētajā braucienā uz Saeimu piedalījās 20 pārstāves no Preiļu sieviešu kluba, Galēnu pagasta sieviešu sociāli ekonomisko aktivitāšu centra «Mozaika», no Riebiņiem, Aizkalnes, Rožupes, Rožkalniem un citiem pagastiem.

Saeimas namā Preiļu rajona sievietes vispirms tika vedinātas aplūkot telpas, kurās notiek sesijas un sēdes. Tās vienmēr sasauc Saeimas namā, un tikai ārkārtēju apstākļu dēļ tās var notikt citur. Katras frakcijas deputāti sēž vienuviet. Par frakciju izvietojumu zālē deputāti vienojas pirms jaunievēlētās Saeimas pirmās sēdes, un parasti tas vēlāk netiek mainīts. Saeimai ir trīs sesijas gadā. Rudens sesija sākas augusta beigās un beidzas pirms Ziemassvētkiem. Ziemas sesija ilgst no jaunā gada līdz Lieldienām, bet pavasara sesijas parasti sākas nedēļu pēc Lieldienām un turpinās līdz jūnija beigām. Starplaikā starp šīm kārtējām sesijām var saukt ārkārtas sesijas. Saeimas konsulārās un

servisa nodaļas vadītāja Leonora Tukāne-Sauleviča viešņām izrādīja arī Sarkano un Balto zāli un citas telpas, kurās tiek pieņemtas prominentas personas, delegācijas, rīkotas konferences, apspriedes, tikšanās arī ar masu mediju pārstāvjiem. Viņa sniedza plašu informāciju par paša Saeimas nama vēsturi. Tas uzbūvēts Vidzemes bruņniecības vajadzībām 1863. — 1867. gadā pēc baltvācu arhitekta Roberta Pflūga un pirmā akadēmiski izglītotā latviešu arhitekta Jāņa Bauņa projekta. 1920. gadā ēka pārgāja Satversmes sapulces īpašumā. Tās tālākajā vēsturē piedzīvota arī ļaunprātīga dedzināšana, pēc tam atjaunošana, bet Saeimas vajadzībām ēka izmantota līdz 1934. gadā notikušajam K. Ulmaņa valsts apvērsumam. Pēc tam šeit iekārtoja Latvijas Valsts Prezidenta administratīvos dienestus. Padomju laikā namā darbojās Latvijas PSR Augstākā padome, bet pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1990. gadā tas atkal tiek izmantots Saeimas vajadzībām.

Turpinājums 7. lpp.

Neaizmirstiet līdz
25. oktobrim abonēt
«NOVADNIEKU» novembrim
un jūs vienmēr būsit
lietas kursā par notiekošo
rajonā un valstī,
kā arī varēsiet piedalīties
balvu izlozē.

ZIŅAS

Invalīdi saņem tehniskos palīgīdzekļus

Līvānu invalīdu atbalsta grupas «Līdzās» dalībnieki — cilvēki ar kustību traucējumiem — apmeklēja Protezēšanas un ortopēdijas centru Rīgā, jo tikai šeit ir iespējams saņemt invalīdiem tik nepieciešamos krukus un spieķu uzgaļus, «Novadnieku» informēja grupas «Līdzās» dalībniece Anna Kūka. Līvānieši apmeklēja arī SIA «Orto+», kur zinoši un iejūtīgi speciālisti palīdzēja izvēlēties piemērotus apavus un apavu ieliktnišus. Linezera slimnīcas Tehniskās palīdzības centrā invalīdi saņēma dažādus palīgīdzekļus, kā arī pasūtīja ratīnkrēslus. Palīgīdzekļi, kas ievērojami atvieglo invalīdu ikdienas dzīvi, viņiem tiek izsniegti pret ārsta zīmēm. Par braucienu invalīdi pateicās novada domei, kas piešķīra autobusu, un šoferim Jurim Grugulim, kurš palīdzēja gan iekļūt, gan izkļūt no autobusa, kā arī brauciena organizētājam Solvitai Ziemelei.

Diskutēs par veselības veicināšanu

Pēc Līvānu bērnu un jauniešu konsultatīvā centra (BJKC) «Paspārne» iniciatīvas 10. oktobrī no pulksten 9.00 līdz 17.00 Līvānu novada konferenču zālē kultūras centra 2. stāvā (Līvānos, Rīgas ielā 105) tiek rīkots seminārs diskusija par veselību un tās veicināšanu vietējā sabiedrībā. Kā informēja «Paspārnes» vadītāja Marika Rudzīte, semināru vadīs veselības veicināšanas speciālisti no Dānijas, tiks nodrošināts tulkojums latviešu valodā. Seminārā laipni aicināti piedalīties visi sociālās aprūpes un veselības veicināšanas sfēras speciālisti, kā arī ikviens interesents. Plašāka informācija pa tālruni 53 43868.

Domes iestāžu vadītāji tiek ar policiju

Kopš septembra ik mēnesi Līvānu novada domē tiek rīkota pašvaldības iestāžu vadītāju informatīvā diena, kuras laikā viņi noklausās informāciju par domes sēdē pieņemtajiem lēmumiem, kā arī pārrunā būtiskākās problēmas. Aizvadītajā nedēļā iestāžu vadītāji tikās ar Līvānu policijas nodaļas priekšnieku Kasparu Smilškalnu un viņa vietnieku Aini Utnānu. Kā «Novadnieku» informēja Līvānu mērs Visvaldis Gercāns, tika pārrunātas problēmas, kas satrauc iestāžu vadītājus — alkohola, cigarešu un narkotiku tirdzniecība skolēniem. Pārnākta vienošanās rīkot pašvaldības un policijas kopīgus reidus pilsētas veikalos, lai sodītu tos, kas tirgo apreibinošas vielas nepilngadīgajiem. Policijas darbinieki arī informēja, ka nesen aizturēta persona, kuras rīcībā bija 15 cigaretes ar, iespējams, narkotiskām vielām. Par narkotiku izplatību novada skolās vismaz pagaidām atklāti netiek runāts.

«Līvānu siltums» apkurei gatavs

Pašvaldības SIA «Līvānu siltums» šī gada apkures sezonai ir sagatavojies, taču pagaidām dienakts vidējā gaisa temperatūra vēl nav noslidējusi zem normas, kad būtu jāsāk kurināt, informē Līvānu novada pašvaldība. Šī būs pirmā apkures sezona, kad divus mēģavatus jaudīgo apkures katlu uzsāks kurināt ar zāģu skaidām.

Pazeminoties temperatūrai, paralēli tiks uzsākta apkure ar gāzi. Centralizētā apkures sistēma Līvānos nedod iespēju ātrāk sākt kurināt bēmu darzā un skolās, kā tas iespējams pilsētās, kur darbojas vairākas nelielas katlumājas. Mazie līvānieši sildīties varētu sākt tikai 1 - 3 dienas ātrāk nekā pārējie iedzīvotāji.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Var nepietikt sertifikātu lielo uzņēmumu privatizācijai

Valdība konceptuāli atbalstījusi lielo uzņēmumu privatizāciju par sertifikātiem. Speciālisti jau aprēķinājuši, ka tik daudz sertifikātu, lai iegādātos šīs akcijas, nemaz nav izlaists. Šāds Ministru kabineta lēmums var radīt āziotāžu sertifikātu tirgū un būtiski palielināt to cenu, situāciju komentē īpašo uzdevumu ministrs sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām Roberts Zile. Pašlaik vēl ir neizmantoji 17,7 miljoni sertifikātu, to turētāji varēs iegādāties akcijas piecos lielajos uzņēmumos, kopumā 174,1 miljonu akciju. Pasreizējā tirgus vērtība sertifikātiem ir 2,08 latu.

Latvija var kļūt par dzērveņu lielvalsti

Patlaban lielākās dzērveņu audzētājlielvalstis pasaulē ir Kanāda un ASV. Pēc lauksaimnieku domām, Latvija varētu kļūt par dominējošo dzērveņu audzētājvalsti Eiropā, jo nekur citur nav tādu kūdras purvu, kur šīs ogas varētu audzēt. Lai sāktu dzērveņu audzēšanu, nepieciešami lieli kapitālieguldījumi. Viena hektāra apstādījumu ierīkošanai nepieciešams ieguldīt 15 000 latu. Pagaidām Latvijā ar dzērveņu dēstiem apstādīts 30 hektāru, tikai dažos no tiem šoruden ievāktas ogas.

Ārzemnieki pērk zemi Latvijā

Šī gada pirmajā pusgadā ārzemniekiem pārdots vairāk nekā 3500 hektāru zemes un mežu. Ārzemniekiem Latvijā oficiāli pieder jau aptuveni 20 000 hektāru. Visvairāk zemes pirkti Liepājā, Talsu, Jelgavas un Dobeles rajonā, kā arī Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras rajonā. Toties nevienu kvadrātmetru zemes ārzemnieki pirmā pusgada laikā nav nopirkuši Gulbenes, Madonas, Preiļu un Ogres rajonā. Zemes cenas ir ļoti dažādas — no 1076 latiem par hektāru Valkas rajona Launkalnes pagastā līdz 15 latiem Liepājas rajona Gramzdes pagastā.

Gaidot Saeimas vēlēšanas, partijas kļūst pielaidīgākas

Kā lai citādi izskaidro faktu, ka pie varas esošās partijas vienā balsī sākušas runāt par grozījumiem pensiju likumā. Tautas partija, «Latvijas ceļš» un «Tēvzemei un brīvībai»/LNNK piekrit ierobežojumu atcelšanai strādājošajiem pensionāriem jau no nākamā gada, kā arī mazo pensiju pārrēķināšanai, nosakot minimālo pensiju vismaz 40 latu apmērā. Minētās partijas izveidojušas pat frakciju darba grupu, kas varētu iesniegt kopīgus priekšlikumus, lai Saeima tos pavisam droši pieņemtu.

Latvijā aug inflācija

Preču un pakalpojumu cenas septembrī salīdzinājumā ar augustu valstī palielinājušās vidēji par 0,6 procentiem. Kopumā kopš gada sākuma cenas augušas krietni straujāk nekā pērn šajā laikā — šogad inflācija ir jau 2,4 procenti, bet pērn bija 0,6 procenti. Īpaši septembrī kāpušas sezonas apavu un apģērbu cenas, kā arī sadārdzinājušies kartupeļi — to cena gada laikā pieaugusi pat par 34,8 procentiem.

Ziņas sagatavoja
L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

Nākamgad «Ezeru zemi» uzņems Preiļos

28. un 29. septembrī Baltkrievijas pilsētā Miori notika septītā pierobežas pašvaldību pārrobežas sadarbības padomes sēde.

Sēdē piedalījās Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārstāvji. Latviju sadarbības padomes sēdē kopā ar krāsļaviešiem, rēzekniešiem un daugavpīliešiem pārstāvēja arī Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns un attīstības plānošanas nodaļas speciālists Aivars Pizelis. Viņš informēja, ka nākamgad Eiroreģiona «Ezeru zeme» dalībniekus uz kārtējo sanākumi uzņems arī Preiļu

rajonā.

«Ezeru zemes» dalībnieki sēdē apsprieda šī gada aktivitātes un uzņēma savā pulkā jaunu biedru — Baltkrievijas Republikas Glubokojes rajonu. Tika pārrunāti Eiroreģiona tālākas attīstības jautājumi. Plānots, ka nākamgad grupa «Ezeru zemes» pārstāvju varēs divas nedēļas mācīties Norvēģijā. Apstiprinot Eiroreģiona direktoriāta nolikumu, tika analizēta arī finansālā situācija, jo visiem sadarbības partneriem jāsamaksā biedru nauda. «Novadnieks» jau informēja, ka Preiļu rajona padome šim nolūkam piešķīra 500 latus. Savas iemaksas jau izdarījuši arī citi Latvijas rajoni, bet Balt-

krievijas partneriem situācija ir sarežģītāka.

Sēdē tika uzklauts lietuvišu ierosinājums izvirzīt jautājumu par Eiroreģiona «Ezeru zeme» iestāšanos pierobežu reģiona asociācijā. Bet Krāslavas rajona pārstāvji informēja par Balvu rajona pašvaldības priekšlikumu nākamā gada augustā rīkot pie sevis sporta spēles vieglatlētikā, kurās tiktu aicināti piedalīties Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas sportisti. Katru gadu maijā Verhnedvinskā tiek organizēta starptautiska nometne 14 līdz 16 gadus veciem bērniem.

Arī Latvijas jaunā paaudze saņēmusi piedāvājumu piedalīties šajā nometnē. Ideju at-

balsta un vēlas piedalīties arī jaunieši no Norvēģijas. Tā būtu lieliska iespēja apgūt svešvalodas un tuvināties. A.Pizelis minēja, ka līdz novembra sākumam Preiļu rajona kultūras dzīves vadītājiem jāizlemj, kādi kolektīvi nākamā gada jūlija sākumā piedalīsies Eiroreģiona «Ezeru zeme» rīkotajā tradicionālajā kultūras festivālā Braslavā. Preiļieši kaimiņus varētu pārsteigt gan ar amatnieku darinājumiem, gan folkloras un mūzikas kolektīvu sniegumu.

Nākamā Eiroreģiona «Ezeru zeme» padomes sēdē redzēta šī gada nogalē Lietuvā Svenčonis rajonā.

L.Kirillova

Pašvaldības lēma par savām garantijām un piespiedu darbu

Septembra nogalē notika Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvju sarunas ar Tieslietu ministriju.

Darba kārtībā paredzēto jautājumu apspriešanā piedalījās arī Aglonas pagasta padomes priekšsēdētāja Helēna Streiče:

— 27. septembra sanāksmē bija iepriekš aizsākto sarunu ar Tieslietu ministriju turpinājums. Pārrunājām pašvaldībām divas svarīgas lietas — pašvaldību garantijas Satversmē un piespiedu darbu un ar to saistītās problēmas.

Tieslietu ministrija kopumā atbalsta vismaz viena panta par pašvaldībām iekļaušanas nepieciešamību Satversmē. Šim nolūkam izveidota darba grupa, kas lems par grozījumu izdarīšanas nepieciešamību. Pašvaldību savienības sagatavotos priekšlikumus grozījumiem vispirms izskatīs tieši šī darba grupa.

Vietējās pašvaldībās ar 1999. gada 1. aprīli bija jābūt izveidotiem piespiedu darba

uzraudzības dienestiem. Vienīgā institūcija, kas ir sniegusi pašvaldībām nopietnu atbalstu šī soda veida sekmīgā realizācijā, ir Sorosa fonds Latvija. Kā rāda ārvalstu ekspertu pieredze, piespiedu darba ieviešana nevar būt tikai pašvaldību funkcija un tā nerealizēsies sekmīgi, ja nesarbosies visas ieinteresētās institūcijas — pašvaldība, tiesa, policija, prokuratūra u.c.

Nepieciešams steidzīgi risināt jautājumu par reālām sankcijām tajos gadījumos, ja persona ļaunprātīgi izvairās no piespiedu darba. Lai arī arests par izvairīšanos no piespiedu darba nav atcelts, tomēr tas praktiski piemērots netiek. Pašvaldības nevar kvalitatīvi veikt notiesāto nodarbināšanu un darba uzraudzīšanu, ja notiesātā persona zina, ka gadījumā, ja tā izvairīsies, esošais sods netiks aizstāts ar arestu. Šādas izmaiņas neizsautu brīvības atņemšanas iestāžu papildus noslogojumu, jo piespiedu darba aizstāšana būtu

mazskaitlīga, arī brīvības atņemšanas termiņi būtu nelieli (20 līdz 140 dienas).

Aktuāls ir arī finansējuma jautājums, jo pašvaldības nav saņēmušas tām ar likumu «Grozījumi Latvijas sodu izpildes kodeksā» noteikto finansējumu. Nepieciešams likumā noteikt, kuras institūcijas pienākums ir meklēt notiesāto personu, ja tā neierodas izciest tai noteikto sodu — piespiedu darbu. Būtu pareizi, ja to veiktu Valsts policija vai pašvaldības policija, ja tāda ir. Pagaidām uz absolūtiem brīvprātības principiem ar to nodarbojas pašvaldības, kas tām ir neraksturīga un neatbilstoša funkcija.

Ja notiesātā persona ir bezdarbnieks, viņu var nodarbināt piespiedu darbā ne vairāk par astoņām stundām dienā. Pārējās tiesātās personas var nodarbināt ne vairāk par četrām stundām dienā. Pašvaldības iesaka grozīt neadekvāto soda aizstāšanas principu — ja persona, kas notiesāta ar piespiedu darbu,

ļaunprātīgi izvairās no soda izciešanas, tiesa varētu neizciesto sodu aizstāt ar brīvības atņemšanu, divas darba stundas rēķinot kā vienu dienu ar brīvības atņemšanu. Pašlaik piemērotais kriminālsods būtībā ir vieglāks kā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktais.

Likumā nav atrunāts, kā veida transporta izdevumi jāatmaksā notiesātajai personai, kas var radīt virkni kuriozu situāciju un pat civilprasību pret pašvaldībām. Kā «Novadniekam» stāstīja Helēna Streiče, arī Aglonas pašvaldībā vairākkārt nācies nodarbināt piespiedu darbu notiesātos, kuri palīdzējuši sagatavot malku, strādājuši labiekārtošanā. Parasti viņiem sekojis pašvaldības tehnisko darbu vadītājs. Paredzams, ka Tieslietu ministrijā tiks veidots atsevišķs dienests, kas regulēs visus ar piespiedu darbu saistītos uzdevumus, lai gan pagaidām ar to vēl jātiec galā pašvaldībām.

L.Kirillova

Prasību par Aglonas internātgimnāzijas remontēto ēku izskatīs Latgales apgabaltiesa

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 27. septembrī pieņēmusi lēmumu Rīgas Metropolijas Romas — katoļu kūrījas prasību par īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamu īpašumu Jaunaglonā, Rušonas ielā 11 nosūtīt izskatīšanai pēc pie-

kritības Latgales apgabaltiesā. Kā jau ziņots iepriekš, kūrīja bija cēlusī prasību pret Latvijas Republikas Zemkopības ministriju par īpašuma tiesību atjaunošanu uz ēku ar minēto adresi.

Šī māja tiek remontēta ar Aglonas internātgimnāzijas

un rajona padomes līdzekļiem skolas vajadzībām. Prasība tika celta Rīgas apgabaltiesā, jo atbildētāja, tas ir, Zemkopības ministrijas, juridiskā adrese arī ir Rīgā.

Taču saskaņā ar likumdošanu prasība par īpašuma tiesībām un par jebkuru citu

lietu tiesību uz nekustamo īpašumu vai tā piederumiem, kā arī par minēto tiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā ceļama pēc mantas atrašanās vietas.

L. Rancāne

TREŠDIENAS INTERVIJA

Mūsu paaudze neprot būt par biznesa haizivīm

— Unibanka septembrī nosvinēja savu astoto pastāvēšanas gadadienu. Ko nozīmē bankai šāds gadu skaits?

— Tā ir jauna. Eiropas kontekstā bankai astoņi gadi nav nekas. Tomēr, skatoties no cita redzes leņķa, pa šo laiku ir noiets diezgan ievērojams ceļa posms, un to nevarētu saukt par vienkāršu. Bankas dibinātājiem, akcionāriem ir izdevies sasniegt galveno mērķi — kļūt par vienu no lielākajām bankām Latvijā. Nevar noliegt, ka visiem rādītājiem tā bija, ir un ceru, ka būs vadošā banka visās jomās. Īsumā raksturojot tās attīstības ceļu, gribu uzsvērt divus momentus, ko uzskatu par svarīgākajiem. Banka sekmīgi tika galā ar Krievijas krīzes sekām 1998. gadā un veiksmīgi atrisināja uzdevumu stratēģisko investoru piesaistē. Šis uzdevums bija izvirzīts sen, un banka uz to ilgi gāja. Varētu jautāt, kam tas ir vajadzīgs? Esam savā mazajā Latvijā, ir sava nauda, sava banka un varētu dzīvot nost. Bet, paskatoties globāli uz «skarbo» kapitālismu un darbojoties finansu tirgū, ir skaidrs, ka paliksi neievērots, ja darbība aprobežosies tikai ar Latvijas vai Baltijas tirgu.

— Lasītājs vēlies zināt, kas ir stratēģiskais investors?

— Tas saistās ar kontrolpaketes īpašnieku. Vairāk nekā 97 procenti no Unibankas akcijām ir zviedru bankas īpašums.

— Liekas, ka šogad, salīdzinot ar iepriekšējām reizēm, Unibankas dzimšanas diena aizritēja klusināti. Vai tas nebija saistīts arī ar tobrīd notiekošajām bankas un Patērētāju interešu aizsardzības centra domstarpībām par overdrafta ieviešanu?

— Grūti atbildēt. Piemēram, manas dzimšanas dienas atzīmēšana arī reizēm ir plašāka, bet reizēm pieticīgāka. Varbūt te būtu jārunā par marketinga politiku vai arī par to — vai bankā tobrīd notiek imidža kampaņa vai arī nenotiek. Domāju, ka esam sasnieguši tādu attīstības līmeni, kad skaļa reklāma vairs nav vajadzīga. Taču tradicionālie pasākumi, kā, piemēram, katras filiāles labāko darbinieku sveikšana, notikā kā vienmēr. Arī mūsu filiāle jau sešto gadu pēc kārtas organizēja pasākumus kinoteātrī «Ezerzeme».

Runājot par automātisko overdrafta karšu izmantošanu kredītiem, kas gan šajā idejā bija tik slikts? Ja klienti ar šo karti saņem algu un ja viņam automātiski līdz ar to ir iespēja no bankas dabūt kredītu bez jēlcādas papildus papīru kārtības? Vienīgā bankas kļūda varbūt bija tā, ka neizdomā-

● Bankai ir labi, kad tās klientiem ir labi, šādu pārliecību pauž Unibankas Preiļi filiāles pārvaldnieks Jānis Pastars.

Foto: M. Rukosujevs

ja visu līdz galam, ka bankomātā klienta paša nauda un no bankas aizdotā nebija redzama nošķirtā veidā. Bankas informācijas tehnoloģijas speciālisti to atrisinās, kaut arī šajā gadījumā, kad klientu skaits rēķināms simttūkstošos, tas nav vienkārši un maksā lielu naudu.

— Jūs pieminējāt savas dzimšanas dienas. Kur ir tā vieta, kurā svinētas jūsu mūža pirmās jubilejas?

— Manas dzimtas mājas atrodas divu kilometru attālumā no Preiļiem — Sondoros. Vecāki bija kolhoznieki. Viņi daudz laba devuši mana rakstura veidošanā. Sevī es varu atrast kaut ko pozitīvu gan no tēva, gan no mātes. Tēvs vairāk bija tendēts darboties sabiedrības labā, māte rūpējās par ģimeni. Abi ļoti daudz strādāja. Galvenā no viņiem iegūtā īpašība ir katrā cilvēkā vispārīgā saskatīt kaut ko labu, neizturēties ļauni pret ļaudīm.

Bez manis ģimenē vēl bija brālis un divas dēvu māsu. Starp citu, arī manai mātei bija brālis ar māsu — dviņi. Un arī manā trīsbrēnu ģimenē divi jaunākie ir dviņi.

Absolvēju vidusskolu Preiļos. Arī skolotāji pieder pie tiem cilvēkiem, kas uz mani ir atstājuši

Unibankas Preiļi filiālē, ieskaitot norēķinu grupu Livānos, strādā 12 cilvēki. Filiāles pārvaldnieks Jānis Pastars sevi uzskata par demokrātiskā vadīšanas stila piekritēju.

JĀNI PASTARU viņa kolēģi un bankas klienti raksturo kā principiālu, godprātīgu, uzticamu sadarbības partneri, kurš ar dziļu cieņu izturas gan pret padotajiem, gan pret partneriem, gan pret konkurentiem. Jānis Pastars ir teicams diplomāts, un viņa diplomātijas arsenālā viens no biežāk lietotajiem principiem ir «nekad nesaki nekad».

Pastaru ģimene dzīvo Rožupē, un ritos ģimenes locekļi dodas trijos virzienos. Jānis uz Preiļiem, sieva Lidija uz darbu Vanagu pamatskolā, bet Līga, Juris un leva uz mācībām Livānu ģimnāzijā.

lietām, un uz bankas pārvaldnieka krēslu, laikam, ne katrs varēja cerēt.

— Jā, protams. Kad sākās pārmaiņu laiks, tie cilvēki, kam bija jau 40 — 50 gadi, bija līdz galam izveidojušās personības ar visiem saviem mīnusiem un plusiem. Cilvēka dabā ir konservatīvisms tāda labā nozīmē, ka viņš mēģina pretoties pārmaiņām, pēc inerces cenšoties saglabāt savu ierasto pozīciju.

Toreiz bija smagi. Izjuka kolektīvā lauku apsaimniekošana, nācās slēgt arī pārstrādes valsts uzņēmumus, celtniecības organizācijas.

Pašreizējam laikam ir jau cita rakstura problēmas. Ja mēs kādreiz priecājamies par to, ka esam varējuši nopirkt datoru, tad šodien datorizācijas rezultātā cilvēkiem nākas zaudēt darbu, jo viņu var aizvietot kompjuters. Centralizācija pastāv absolūti visās jomās — budžetā, pašvaldībās, privātbiznesā.

Var uzskatīt, ka man savā laikā ir paveicies un strādāju labā darbā. Tajā pašā laikā arī uz bankas pārvaldnieku var attiecināt sakāmo, ka «nav maizes bez garozas».

Atceros, es ļoti ilgi svārstījos, iekams pieņemu izšķirošo lēmumu. Banka paplašināja norēķinu grupu un veidoja filiāli. Bija vajadzīgi cilvēki, kas kaut ko vairāk zina no reālās dzīves. Sāku strādāt kredītešanas nodaļā. Manas lauksaimniecības zināšanas noderēja, orientējoties tehnikas cenu pasaulē. Ar kredīta ņemēju es varēju spriest par traktoru markām, to izmaksām un ražotājiem. Bankas zināšanas apguvu tiešajā ikdienas darbā.

Par bankas filiāles pārvaldnieku strādāju kopš 1997. gada.

Kopējā mūsu bankas iekšējās izglītošanas sistēma ir ļoti nostādīta. Atceros kādas citas avīzes pārstāvju jautājumu, — vai es televīzijā skatos ekonomiska satura raidījumus. Atziņos, ka nē. Mēs bankas iekšējā tīklā saņemam pietiekoši labu informāciju, kura sastāv no ekonomisko notikumu un tautsaimniecības nozaru apskata.

— Kā jūs kopumā attiecaties pret intervijām un kā jūtaties intervējamā lomā?

— Es nereti aizdomājos par kolēģiem, kas ir kļuvuši par rakstu varoņiem. Varbūt ir vajadzīga liela uzdrīkstēšanās, kam es personīgi neesmu gatavs — stāstīt, cik es ceļos un tamlīdzīgi. Ne katrs no mums māk atklāties, labāk jūtamies ierāvušies savā čaulā. Es neesmu gatavs uzspēlēt par sevi pasniegt to, kā nav.

— Vai jūsu bankas filiāles pēc darba rādītājiem mēdz salīdzināt

nāt savā starpā, un kāda vieta šādā reitingā ir Preiļi filiālei?

— Katrai filiālei ir savi darba uzdevumi gādā, ekonomiskie rādītāji, kredītportfeļa lielums, noguldījumu apjoms un tā tālāk. Salīdzināšana nav tāda kā kolhozu laikā — vienā tabulā un pēc vienādiem kritērijiem. Tomēr negribētu teikt, ka Latgales reģiona bankas kopējā ainā slikti izskatītos.

— Banku arī mūsupusē, kā mēdz teikt, depresīvajā reģionā, ir daudz. Kā rādās, klientu pietiek visām.

— Es gan negribētu novēlēt sev uz priekšdienām grūtu dzīvi, bet tomēr uzskatu, ka asākā konkurence mums vēl ir priekšā.

Pie mums ir gan universālā tipa bankas, gan arī tādas, kas darbojas savās noteiktajās nišās. Nav jābūt ekonomikas zinātņu doktoram, lai atklātu kādu zināmu patiesību, — īsti liela biznesa šeit nav. Te ir tikai daži klienti ar plašu vēriena darbību, pārējie ir vidēja un maza mēroga uzņēmēji. Bankām nākas un arī nāksies pacināties par klientu piesaistišanu.

Mēs esam ieinteresēti, lai gan mums, gan arī mūsu klientiem būtu labi. Nereti mūsu sadarbības procesā ir sarežģījumi, ko rada gan subjektīvas kļūdas, kuras pieļauj klienti, gan arī kādi ārēji apstākļi.

Atcerēsimies Krievijas krīzi. Livānos veselai nozarei — mazaļiem, ja tā varētu teikt, transporta pārvaldītājiem beidzās viņu biznesa pastāvēšana. Mums bija sāpīgi kopā ar viņiem.

Es domāju, ka visai nopietnas lietas ekonomikas un biznesa pasaulē sagaidāmas tuvākajā nākotnē, un tās ir saistītas ar teroristu uzbrukumu Pasaules tirdzniecības centram Amerikā. Starp citu, es pirms vairākiem gadiem kā tūrists kopā ar pārējiem bariņā skatījos uz Ņujorku no tirdzniecības centra 108. stāva logiem. Tagad teroristu uzbrukuma rezultātā ir iznīcināti pasaules vadošie finansu ofisi, milzīgā apjomā datu bāze.

— Ja jums būtu jāraksturo pašam sevi, ko labu teiktu?

— Labāk neatzinātu. Pēc tam pašam būs kauns lasīt.

— Bet vai atrastos vārdi pateikt kaut ko sliktu?

— Varbūt esmu pārāk paškritisks? Mūsdienās laikam ir jādemostrē pašpārliecinātība, bet es esmu no tās paaudzes, kas to īsti neprot darīt. Mums skolā iecaudzināja daudz labas, cilvēciskas īpašības, bet manas paaudzes cilvēki absolūti neprot būt par biznesa haizivīm.

L. Rancāne

PAŠVALDĪBĀS

Pelēču pagasts

■ **NEATBRĪVO NO MAKSAS PAR ATKRITUMU IZVEŠANU.** Pagasta padomes deputāti, izskatot divus iesniegumus ar lūgumu atbrīvot no maksas par atkritumu izvešanu, prasītāju vēlēšanos neapmierināja. Lūguma iesniedzēji no šī maksājuma netiks atbrīvoti. Pagastā par šo pakalpojumu katrai ģimenei jāmaksā 25 santīmi mēnesī.

■ **APMAKSĀS SKOLOTĀJU TĀLĀKIZGLĪTĪBU UN PIEDALĪSIES LATVIJAS IZGLĪTĪBAS INFORMATIZĀCIJAS SISTĒMAS (LIIS) PROJEKTĀ.** Deputāti nolēma noslēgt līgumu ar rajona izglītības pārvaldi par skolotāju tālākizglītību un pieredzes apmaiņas braucienu organizēšanu. Pagasta padome šim nolūkam reizi ceturksnī atvēlēs vienu latu par katru skolotāju. Pieņemts lēmums ar līdzfinansējumu pa 650 latiem katrai no pagastā esošajām pamatskolām piedalīties LIIS projekta realizēšanā.

Galēnu pagastā

■ **SĀDŽAS PĀRDEVĒ PAR CIEMIEM.** Pašlaik pagasta padomē rit darbs pie pagasta teritorijas plānojuma izstrādes, ko veic darba grupa. Kartē tiek iezīmētas visu ciemu robežas, un, kā pastāstīja pagasta padomes vadītāja Leontīna Saleniece, šobrīd sādžu vārdi vairs netiek lietoti, tie latviskoti un oficiāli tiks saukti par ciemiem. Pārsvārā visas pagasta sādžas atbilst mazciemu nosaukumam, vienīgi Galēni, Maltas Trūpi, Lomi un Bortnieki uzskatāmi par vidējciemiem. Drīzumā pagasta teritoriālpārveidējums būs pabeigts un tas tiks izlikts publiskai apspriešanai.

■ **IZNOMĀ AUTOMAŠĪNU «MOSKVIČ» UN INVENTĀRU.** Margaritas Kroles ārsta praksei pašvaldība iznomājusi automašīnu «Moskvič» un praksei nepieciešamo inventāru, kas arī iepriekš bija ambulances lietošanā. Ambulanci pārveidojot par ārsta praksi, no jauna tika slēgti arī šie līgumi. Automašīna un inventārs iznomāts par simbolisku cenu — 1 latu mēnesī.

■ **PIEŠĶIR KOMUNĀLO MAKSĀJUMU PABALSTU.** Kādai maznodrošinātai ģimenei tiks piešķirts pabalsts komunālo maksājumu daļējai segšanai pēc noteikto dienu nostrādāšanas sabiedriskajos darbos. Pašvaldība jau pagājušajā gadā nolēma, ka arī iedzīvotājiem ir jāiesaistās pagasta sabiedriskajos darbos, lai pretendētu uz palīdzību.

■ **VIENREIZĒJS PABALSTS BĀRENIEM UN AIZBILDNĪBĀ ESOŠAJIEM.** Kā pastāstīja L.Saleniece, atbilstoši likumdošanai pabalsts 100 latu apmērā ir jāzīmā katram bārenim vai aizbildnībā esošajam bērnam, kad tas sasniedz 18 gadu vecumu. Šāds iesniegums izskatīts pagasta padomes sēdē un apmierināts.

■ **PIEŅĒM DARBĀ KATLU MĀJĀ.** Uzsākot jauno apkures sezonu, darbā tiek pieņemti trīs katlumājas operatori. Andris Mučulis un Pēteris Trops katlu mājā strādājuši jau iepriekš, bet Oļegs Māzurs pieņemts darbā par kurinātāju tagad.

■ **NO SĀLNĀM PAGŪST NOSARGĀT DĀLIJAS.** Veselu nedēļu Galēnu kultūras nama zālē bija iespēja aplūkot Veronikas Bogotās dāliju izstādi. Kolekcionāre Galēnu kultūras namā ieradās ar milzīgiem klēpjiem visdažādāko šķirņu dāliju. Krāšņie ziedi tika izvietoti vāzēs ar šķirņu norādēm. Izstādē par apmeklētāju trūkumu sūdzēties nevarēja, katrs balsoja par savu mīļāko dāliju. Par pašu skaistāko Galēnos tika atzīta šķirnes 'Eveline' dālija, kurai ir lodveida formas balts ziedīņš ar maigi violetām malām. Pateicoties izstādei, lielu daļu krāsaino ziedu izdevās paglābt no salnām, kas krāšņumu nokoda tieši nākošajā naktī pēc to nogriešanas.

■ **SKOLOTĀJUS SVEIC AR TORTI UN SĀRTU ROZI.** Galēnu pagasta padome savas pamatskolas pedagogus Skolotāju dienā aizvadītajā piektdienā sveica ar sārtu rozi un 3 kilogramus smagu torti «Vāverīte», kas bija cepta kādā Madonas maiznīcā. Kā pastāstīja L.Saleniece iepriekšējā deputātu sasaukuma laikā bija izveidojusies tradīcija pašvaldībā strādājošos profesionālajos svētkos sveikt ar sārtu rozi un dāvaniņu. Tiesa, nepelnīti aizmirsti esot palikuši mediķi, taču skolotāji un policijas darbinieki sveikti katru gadu. L.Saleniece atzina, ka arī jaunievēlētajiem deputātiem tikšot ierosināts atdzīvīnāt jauko tradīciju.

Par lietkoksnes nepieciešamību jāpiesakās pagastā

Stabulnieku pagastā tiek veikta vietējo iedzīvotāju aptauja par lietkoksnes nepieciešamību. Tiem pagasta iedzīvotājiem, kam kokmateriāli šogad būs nepieciešami celtniecībai vai būvdarbiem savā saimniecībā, jāpiesakās pagasta padomē līdz 20. oktobrim, informē padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece. Pēc tam pašvaldība slēgs līgumu ar VAS «Latvijas valsts meži», un tas dos saimniekiem tiesības izstrādāt vajadzīgo koksnes daudzumu. Šāda prakse Stabulnieku pagastā ir jau otro gadu. Pieprasījums pēc lietkoksnes ir samērā liels, jo daudzi iedzīvotāji būvē un remontē mājas, taču privāto mežu platības ir niecīgas.

G. Kraukle

Bērnudārzs laukos ir vajadzīgs

Bērnudārzam pielāgotā Līvānu tipa mājīnā Galēnu pagasta centrā, kur mitinās «Rūķīšu» iemītnieki — pirmsskolas vecuma mazuļi, — mutuļo no dzīvesprieks. Tas pierāda, ka Galēnu pašvaldības tālredzīgā rīcība, pirms trim gadiem atverot piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācības grupas, ir bijusi pareiza.

Galēnos pirmsskolas izglītību saņem pilnīgi visi pagastā pierakstītie 5 un 6 gadus vecie bērni. Izņēmums ir tikai viena ģimene, kur vecāki uzskatīja, ka bērnu skolai spēš sagatavot arī mājās. Abās grupās kopā ir 25 bērni, katrai grupai ir sava klase, kur paredzēta vieta gan mācībām, gan atpūtai. Ēkas otrajā stāvā ir lielāka telpa, ko izmanto tajās reizēs, kad laika apstākļi neļauj doties pastaigā. Ir arī atsevišķa telpa, kur norit izstādes, rotaļas un vecāku sapulces.

Abas pirmsskolas grupas skolotājas — Zoja Bogačova un Anita Ivdre — paralēli darbam turpina izglīties Daugavpils pedagoģiskajā universitātē, kur 3. kursā apgūst pirmsskolas izglītības skolotāja specialitāti. Kā atzīst Anita Ivdre, nodarbības, ko sniedz dārziņš, bērnu attīstībā ir ļoti nozīmīgas. Piecgadīgo bērnu attīstības līmenis ir ļoti atšķirīgs, ierašanās no dažādām ģimenēm, ar atšķirīgām prasmēm un iemaņām viņi pirmoreiz mūžā mācās saprasties ar citiem, mācās būt kolektīvā.

Liela nozīme ir pirkstiņu vingrinājumiem, kas veicina bērnu smadzeņu attīstību, domāšanu. Ir bērni, kas ierodas grupiņā, neprotot nedz apģērbties, nedz noturēt rociņās zīmuli. Skolotājas mērķtiecīga darba rezultātā pamazām tiek attīstītas bērnu radošās spējas un prasmes. To uzskatāmi pierāda mazuļu darbiņi. Ja sākumā bērns neizprot uzdevuma jēgu, tad jau pēc mēneša rezultāti ir ievērojami labāki. Nav svarīgi, vai krāsojums ir vairāk vai mazāk rūpīgs, bet gan tas, ka mazulis savā attīstībā ir gājis uz priekšu, pārliecināta Anita Ivdre.

Biklu vai bailīgu bērnu skolotājas praksē neesot bijis, ja arī kāds sākumā jūtas sasaistīts, tad vēlāk iemācās kontaktēties. Problēmas sākumā rada vēlēšanās runāt visiem reizē, tādēļ grupā izstrādāts savs kārtības «rullis». Pie sienas ir pagasta karte, tajā atzīmēta katra

● **Abas pirmsskolas apmācību grupas Galēnu pagastā, kas darbojas pamatskolas paspārnē, dod iespēju pagasta bērniem pienācīgi sagatavoties skolai. Pirmsskolas skolotājas Zoja Bogačova (no kreisās) un Anita Ivdre papildina savas zināšanas Daugavpils pedagoģiskajā universitātē.**

bērnu dzīves vieta, ir gadalaiku kalendārs, lai katrs mazulis zinātu, kad — ziemā, vasarā, pavasarī vai rudenī ir viņa dzimšanas diena.

Audzinātāja aicina vecākus nekaitrēties un ienākt grupā, lai aplūkotu savu bērnu veidotos zīmējumus, jo nereti vecāki nemaz nezina, ko mazais pa dienu paveicis.

Tāpat kā pilsētas bērnudārzos, arī pagasta pirmsskolas grupā darbs ar sešgadīgajiem bērniem šogad pirmo gadu rit interešu centros. Abecēs centrā sešgadnieki mācās lasīt un rakstīt burtus, ir sagādāts plašs spēļu klāsts, daļa no tām ir audzinātāju pašrocīgi gatavotas, ļoti liels atbalsts ir arī no vecākiem, stāsta Zoja Bogačova. Ar viņu palīdzību tika iegādātas jaunas rotaļlietas, grāmatas, mācību materiāli. Vecāki ir atsaucīgi arī citos darbos — ir sašūti priekšauti, top rotaļu laukums ārā pie mājas.

Dabas zinību centrā bērni var aplūkot visdažādākos dabas materiālus, te tiek pētīts, runāts un skaidrots viss, kas saistīts ar dabu, tās parādībām un procesiem. Sešgadīgo grupā ir arī mājturības, matemātikas un rotaļu centrs, kur bērni uzkaņējas nodarbību starplaikos.

Lai bērnus nepārslogotu, mācībām un atpūtai pare-

● **5 un 6 gadus vecajiem mazuļiem vislabāk patiek rotaļas svaigā gaisā. Rotaļu laukums top ar bērnu vecāku atbalstu.**

Foto M. Rukosjujevs

dzētais laiks tiek stingri reglamentēts. Jaunākajiem bērniem dienā ir divas, bet vecākajiem — trīs 20 minūšu garas mācību nodarbības. Mazuļi dārziņā nāk labprāt, te ir bērni gan no pagasta centra, gan arī no tālākajiem ciemiem — Maltas Trūpiem, Sondoriem, Lomiem, Voveriem. Katru dienu kursē autobuss, kas no rītiem mazuļus kopā ar skolas bērniem atved, bet pēcpusdienā aizved atkal mājās. Gadā bērnu vecāki maksā 3 latus, tos izlieto papīra iegādei un tamlīdzīgiem pirkumiem, kas vajadzīgi mācību darbā.

Ja bērnu vecāki divas dienas gadā nostrādā sabiedriskajos darbos Galēnu pašvaldībā, bērnam pusdienas tiek piešķirtas par brīvu. Lauku bērni ir žiperīgi un dārziņā diendusu neguļ, taču, ja kādam bērnam tas ir nepieciešams, gulēšanu nodrošina. Pusdienas piedāvā Galēnu pamatskolas kop-

galds, jo «Rūķīšu» grupa strādā pamatskolas paspārnē.

Ar ko atšķiras pilsētas bērnudārzs no pirmsskolas grupas lauku pagastā, jautāja Anita Ivdrei. Mazuļi kā pagastos, tā arī pilsētās saņem līdzvērtīgu izglītību un uzmanību, jo pedagogi šobrīd mācās un pilveidojas neatkarīgi no tā, kur strādā. Pirmsskolas skolotājam laukos darba apjoms ir krietni lielāks, te nestrādā ne vadītāja, ne auklītes, arī skolotāja katrai grupai ir tikai viena.

Pedagogi daudz laika ziedo mācību materiālu sagādei, taču ir gandarījums, redzot bērnu attīstību. Sovašar Anitas Ivdres audzēkņi ar zīmējumiem piedalījās uzņēmuma «Latvijas finieris» rīkotajā konkursā «Kā es redzu mežu gada garumā», guva atzinību un Rīgā Kongresu namā saņēma balvu — koka konstruktoru.

G.Kraukle

LAUKSAIMNIEKIEM

Igaunijā jau zināmi pirmie SAPARD līdzekļu saņēmēji

Atbalstu SAPARD programmas ietvaros jau saņēmuši pirmie zemnieki Igaunijā. Kā kaimiņvalstī sokas SAPARD administrēšanas jomā un cik drīz Eiropas Savienības finansējums reformām lauksaimniecībā un lauku attīstībā sasniegs zemniekus Latvijā, stāsta Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (DRPL) direktors Uldis Koņečņijs.

Septembra beigās Lauku atbalsta dienesta (LAD) un Dienvidlatgales RLP vadība apmeklēja Tartu reģionālo lauksaimniecības pārvaldi Igaunijā, kas jau ir uzsākusi reālo darbu SAPARD līdzekļu administrēšanas jomā. Igaunijā darbojas 7 reģionālās lauksaimniecības pārvaldes, kas pēc iesniegto projektu izvērtēšanas arī pieņem galīgo lēmumu par SAPARD līdzekļu piešķiršanu vai nepiešķiršanu. Savukārt Latvijā projekta apstiprināšanu realizē divos līmeņos — LAD centrālajā aparātā Rīgā un attiecīgajā reģionālajā pārvaldē.

Tartu reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē septembra sākumā ir iegāti 230 SAPARD pieteikuma projekti, lielākoties tehnikas — kombainu, traktoru, kalšu — iegādei. No visiem iesniegtajiem projektiem apstiprinājumu guva 104. Tas nozīmē, ka vairāk kā puse tika atzīta par nepilnīgi vai nepareizi sagatavotiem un noraidīta. Analizējot izplatītākās kļūdas, tika atzīts, ka aptuveni 80 procentos no noraidītajiem projektiem nepilnīgi izstrādāts bijis biznesa plāns, bet 10 procentos cenu aptauja neesot bijusi veikta saskaņā ar esošajiem likumiem. Daudzos gadījumos kļūdas radušās neuzmanības dēļ, piemēram, atšķiroties skaitļiem tekstos un projektam pievienotajās tabulās.

Līdzīga aina pēc projektu izvērtēšanas varētu atkārtoties arī Latvijā, prognozē U.Koņečņijs. Lielais atbirtuma procents saistībā ar nepilnīgu biznesa plānu izstrādi Igaunijā liecina par to, ka zināšanu joprojām pietrūkst. — Lai gan Igaunijā SAPARD administrēšanas procedūra ir salīdzinoši vienkāršāka nekā Latvijā, ne visi projekti guva apstiprinājumu. Arī mums jāreķinās, ka SAPARD prasības būs stingras un projekti tiks izvērtēti ļoti detalizēti. Finansējuma devējs — Eiropas Savienība — vēlas būt pārliecināts, ka gan LAD, gan atbalsta saņēmēji, lauksaimniecības uzņēmumi, šo finansējumu izlietos pareizi un tas dos cerēto efektu

lauksaimniecības attīstībā valstī, atzina U.Koņečņijs. Kā to paredz SAPARD pamatprincipi, izvērtētos un par nepilnīgiem atzītos projektus būs iespējams iesniegt vēlreiz. Igaunijā atkārtoti iesniegšanu var veikt viena gada laikā neierobežotu reizi skaitu, savukārt Latvijā — ne biežāk kā 2 reizes gadā.

Jautāts par to, cik tālu SAPARD saņemšanā ir pāvirzījies Latvija, U.Koņečņijs atzina, ka process lieliem soļiem virzās uz priekšu un šobrīd jau puslīdz droši var runāt par projektu iesniegšanas pirmās kārtas termiņiem — šī gada beigās vai nākošā gada sākums. Līdz 2002. gada 1. februārim projekti būs jāiesniedz 1. kārtā. Visas deviņas reģionālās lauksaimniecības pārvaldes un Lauku atbalsta dienests ir veiksmīgi izturējis pirmsakreditācijas procesu jeb auditu, ko veica, pieaicinot Finanšu ministrijas speciālistus un Eiropas Savienības auditorus. Pēc U.Koņečņija vārdiem audita rezultāti bija atbilstoši līmenī, lai pārvalde varētu tikt atzīta par gatavu SAPARD līdzekļu administrēšanai. Protams, bijuši arī aizrādījumi, taču ne pārāk būtiski un novēršami. Šobrīd Latvijas gatavība sākt ES pirmsiestāšanās pasākumus tiek izvērtēta Briselē, bet oktobrī vai novembrī tiks veikts atkārtots pārbaudes audits konstatēto trūkumu novēršanā.

Jau vairākkārt noteikti termiņi Eiropas Savienības līdzekļu saņemšanai tomēr nav mazinājuši zemnieku interesi par SAPARD. Kā pastāstīja U.Koņečņijs, kopš augusta lauksaimniecības pārvaldē tiek reģistrēti visi jautājumi, ko pretendenti uzdevuši par SAPARD saņemšanas iespējām. Cilvēki interesējas galvenokārt par mežu stādīšanu (apakšprogramma 1.2. «Lauksaimniecības zemju apmežošana») un par tehnikas iegādi (apakšprogramma 1.1. «Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija»). Interese esot arī par atbalsta saņemšanu netradicionālajai lauksaimniecībai un tūrismam (apakšprogramma 3.1. «Lauku ekonomikas dažādošana, veicinot alternatīvos ienākumu veidus»). Kā «Novadniekam» paskaidroja DRPL Atbalsta daļā, pretendenti interesēties par SAPARD finansējuma pamatprincipiem. Pārvaldes darbinieki piedāvā iepazīties ar pamatjautājumiem, kas apkopoti divos bukletos par SAPARD, kā arī nodrošina pretendētus ar visām nepieciešamajām instrukcijām. Vairāk un plašāki jautājumi radīsies tad, kad arī Latvijā sāksies reālā Eiropas Savienības finansējuma administrēšana.

Pagarina subsīdiju termiņu

Zemkopības ministrs Atis Slakteris pagājušajā nedēļā izdevis rīkojumu par kredīta procentu likmes subsīdiju termiņa pagarināšanu līdz šī gada 1. novembrim par faktiski iepirktajiem lopbarības rudziem, tritikāli un griķiem. Iepriekš bija paredzēts subsīdiju apmēru aprēķināt par iepirktajiem un līdz 1. oktobrim apmaksātajiem graudiem. Termiņš pagarināts sakarā ar to, ka ražas novākšana ieilgusi.

L. Kirillova

Lauksaimniecības pārvalde pārceļas uz jaunām telpām

Pateicoties Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta piešķirtajam finansējumam, šobrīd rit pēdējie telpu pārbūves un remontdarbi **Preiļos, Mehanizatoru ielā 2a**, uz kuriem novembrī gatavojas pārcelties Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde.

Kā «Novadnieku» informēja tās

direktors U. Koņečņijs, kopējā projekta tāme ietver ēkas pārbūvi, logu un durvju nomaiņu, autonomās apkures sistēmas ierīkošanu, iekšējo telpu remontu, jumta seguma maiņu un apkārtnes labiekārtošanu.

Būvdarbu ģenerāluzņēmējs ir SIA «Būvteks», apjomīgo būvdarbu veikšanā priekšroka vietējiem uzņēmējiem, tā dodot ieguldījumu

mu pilsētas un vietējo firmu attīstībā. Līdz šim daļa reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbinieku strādāja rajona padomes ēkā, daļa — Mehanizatoru ielā 2a, taču saskaņā ar ES prasībām visai reģionālajai lauksaimniecības pārvaldei ir jāstrādā vienā ēkā, lai nodrošinātu mobilitāti un efektīvu darbu.

Lauksaimnieka darbi oktobrī

Sakņu dārzā

▼ Turpina novākt pēdējos sakņaugus, gatavo augsni nākošajai sezonai, jau tagad plāno, kur ko sēt un stādīt. Atkarībā no tā augsni mēslo vai nu ar kūtsmēsliem, vai ar minerālmēsliem.

▼ Rudenī ir īstais laiks veikt augsnes kalpošanu, parasti to dara ne biežāk kā reizi četros gados. Uz kvadrātmetru augsnes izlieto 100 — 200 g kalpojamā materiāla (dolomīta kaļķi, dzēsto kaļķi, krītu vai pelnus).

▼ Kopā ar kalpojamā materiālu uz augsnes neliek nekādu mēslojumu. Ja dārzu rudēni kalpojat, augsni mēslojiet agri pavasarī.

▼ Ja nepieciešams, dodiet organisko mēslojumu zemenēm, aplikot kūtsmēslus ap ceriem.

▼ Mēneša beigās sagatavo dobes ziemas sējai. Sēt var burkānus, dīles, pētersīļus, puravus un salātus. Pārrok zemi un veido paaugstinātas dobes. Vadziņās sēj sausas sēklas, vīrsū uzberot sausu kūdru.

Augļu dārzā

▼ Pēc augļu novākšanas un lapu nobiršanas jāsavāc puvušie augļi, to mūmijas no kokiem un nobirušās lapas. Ja lapas netiek savāktas, vēlams tās apsmidzināt (uz augsnes) ar 5 - 7% karbamīda šķīdumu.

▼ Ja mēneša beigās iestājas vēss laiks, no ābeļu stumbriem noņemamas un sadedzināmas kaitēkļu ķeramas jostas.

▼ Balsina augļu koku stumbrus. Vecākajiem kokiem vispirms notīra stumbru, atbrīvojot koku no kaitēkļiem, sūnām, palīdzot elpot mizai. Visu tīrīšanas gaitā nokritušo savāc un sadedzina, tikai tad balsina.

▼ Jaunie augļu kociņi jāpasargā no zaķu bojājumiem (netīr ar politilēna plēvi), ūdenszūrkām (sevišķi stāvošu ūdeņu tuvumā) un pelēm, pie to stumbriem izliekot saindētas ēsmas. Ēsmu var ievietot maza diametra drenu caurulēs vai koka kastītēs ar atklātiem galiem, lai ēsmas nebūtu picejamas mājdzīvniekiem.

▼ Stāda augļu kokus un krūmus. Oktobra pirmajā dekādē stāda upenes. Ja rudens ir silts un mitrs, var stādīt arī ābeles, bet plūmes, bumbieres un ķiršus labāk stādīt pavasarī.

▼ Visus augļu kokus un krūmus apmiglio ar 1% Bordo šķīdumu.

▼ Ja vēlas pavairot vīnogas, mēneša beigās gatavo 40 cm garus spraudeniņus no dzinumiem, kas ir pietiekami pārkoksņējušies. Tos glabā pagrabā, apbērtus ar smiltīm, bet izstāda tikai pavasarī.

Daiļdārzā

▼ Pabeidz stādīt tulpes un izrok gladiolus.

▼ Frēziju sīpolus izrok īsi pirms sala iestāšanās.

▼ Apsalušās dālijas cenšas izrakt, nenolaužot gumu kakliņus. Sakņus dezinficē, apkaltē un novieto glabāšanai.

▼ Mēneša beigās pārziemošanai sagatavo rozes. Tām sašina nepārkoksņētās dzinumus galotnes, izgriez vārgos un liekos zarus un krūmu atlapo — izgriez lapas ar visiem kātiņiem. To visu savāc un noteikti sadedzina. Tad dzinumus pieliec pie zemes un ar kāsišiem nostiprina. To dara tad, kad zeme vēl nav sasalusi.

Krūmrozēm liekšanas pusē no cera atrauš augsni, pieliec zarus, nostiprina tos un augsni no jauna pierauš saknēm. Rozes sedz novembrī, kad augsne sasalusi 5 - 10 cm dziļi.

Ziemāju graudaugu sējums

▼ Nezaļu ierobežošanai var izmantot herbicīdus, sevišķi tie ieteicami ar rudzumsilgu piesārņotos laukos.

▼ Tūlīt pēc sējas, pirms kultūraugu dīgšanas un kamēr tie sasniedz 1-3 lapu stadiju var izmantot *stompu* 4 - 5 l/ha. Kad kultūraugi sasniedz 3-4 lapu stadiju, izmanto *arelonu* 2 - 3 l/ha.

Āboliņa sējums

▼ Sevišķi āboliņa sēklu laukos pret āboliņa vēzi vēlams izsmidzināt *ronilānu* vai *sumileksu* 1 kg/ha.

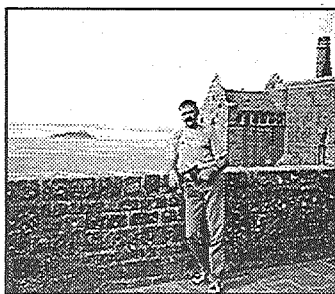
Rudens aršana

▼ Optimālā dziļumā arot, izmantojot arklus ar priekšlobītājiem un pilnīgi apvēršot velēnu, tiek iestrādātas augu atliekas, uz kurām parasti saglabājas augu slimību ierosinātāji.

▼ Ja agrākos rudens arumos ataugusi vārpata līdz 4-5 lapām, tās ierobežošanai vēlams izsmidzināt kādu *glifosāta* preparātu 2,5 - 3 l/ha.

▼ Ja usnēm un mīkstpienēm jau ir lapu rozetes, *glifosātam* pievienojams *banvels* 4S 0,75 l/ha. Smidzinājums jāizdara līdz augu aktīvās augšanas izbeigšanās brīdim.

PIEREDZE

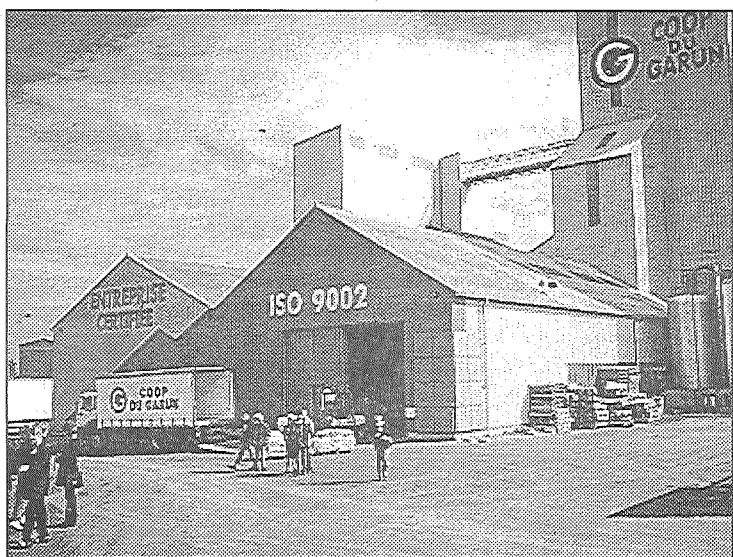
● Jāzeps Ivanāns vienā no tūristu iecienītākajām vietām Atlantijas okeāna piekrastē pie Svētā Mišela klostera.

Latvijas delegācija pie lauksaimniekiem Francijā

Latvijas Cūkaudzētāju Ciltsdarba centrs organizēja braucienu uz izstādi «Space 2001», kas no 11. līdz 14. septembrim notika Francijā, Rennes pilsētā. Turp devās 37 delegāti no Latvijas un to skaitā arī z/s «Ivanānu mājas» saimnieks Jāzeps Ivanāns.

Izstādē piedalījās vairāk nekā 1300 saimniecības, asociācijas un uzņēmumi, kas pārstāvēja 80 valstis. Izstādes mērķis bija prezentēt jaunas lauksaimniecības iekārtas, piederumus un to nepieciešamību, nodibināt attiecības ar pircējiem un pārdevējiem, parādīt jaunākos lopbarības produktus un piedevas, prezentēt šķirnes lopus, organizēt lekcijas un braucienus pie Francijas lopkopjiem un lopbarības ražotājiem.

396 pārstāvji izstādē demonstrēja lopbarības ražošanas aprīkojumu, 386 — ēdienu un tā piedevas, 257 — mājlopu dzīves vietas iekārtojumu. Tika piedāvāta

● Lopbarības rūpnīca

arī cita veida informācija lauksaimniecības jomā.

«Space 2001» ietvaros tika apmeklēta Eiropas līmeņa lopkautuve «OlymPia». Tā vairāk līdzinās Latvijas gaļas kombinātiem, jo tur ne tikai kauj lopus, bet arī pārstrādā, sagatavo un iesaiņo pusfabrikātus. Trešo daļu saražotās

produkcijas eksportē uz Ameriku. Tāda veida lopkautuves ir gandrīz katrā Francijas apgabalā. Iekārtojums un tehnoloģijas ir modernizētas, tādēļ dienā iespējams nokaut 600 lopu.

Izstādes laikā tika organizēts brauciens uz cūku fermu, kurā audzē 2000 cūkas un 200 no tām ir

● Lopkautuve, kas vairāk līdzinās gaļas kombinātam.

sivēnmātes. Delegāti varēja aplūkot cūkaudzētavas tehnisko aprīkojumu, jo tur ir automatizēta gan dzirdināšana, gan ēdināšana, gan gaisa un temperatūras regulācija.

Interesenti apmeklēja lopbarības rūpnīcu, kurai piešķirts Eiropas Savienības sertifikāts. Tur saražotā produkcija tiek izlietota vietējo

zemiņu saimniecībās. Braucot uz šo izstādi varēja ne tikai gūt jaunu informāciju un pieredzi, bet arī aplūkot skaistākās, tūristu iecienītākās vietas — Berlīni, Parīzi, Versaļas pili un parku.

I.Slūka

Foto no J. Ivanāna fotoalbuma

MUMS RAKSTA

Avota svētki Voveros

23. septembrī Galēnu pagasta Voveros tika rīkoti Irbīšu avota atklāšanas svētki. Avotu atjaunošanas projekta autore un organizētāja bija Galēnu pamatskolas skolotāja Gunita Strode. Projektu atbalstīja Kultūras fonds, tas iekļauts Novadu programmā.

Irbīšu avota sakārtošana nebūt nebija vienkāršs uzdevums. Vajadzēja izcirst krūmus, attīrīt pašu avotu, izbūvēt tiltiņu. Ļoti aktīvi savā darbā iesaistījās Dabas draugu pulciņa biedri, viņiem palīdzēja galēnieši Jānis Leimanis, Aivars Mazjānis, Jānis Usāns. Ļoti atbildīgu uzdevumu veica galdnieks Sandis Sondors, kurš pagatavoja norādes zīmi ar avota nosaukumu «Irbīšu avots». Tagad tā redzama līdzās atjaunotajai avota vietai pie Voveru autobusu pieturas.

Avoti vienmēr ir saistīti ar dažādām leģendām un teikām. Lai izziņātu Irbīšu avota vēsturi, 5.—9. klašu skolēni piedalījās teiku konkursā «Kā radies Irbīšu avots». Teikas bija savdabīgas un interesantas, bet Astrīdas Priževaites un Artūra Mičuļa sacerētās teikas pat tika dramatizētas un izrādītas avota atklāšanas svētkos.

Ar uzstāšanos mūs priecēja arī deju kopas «Dzīga» kapela, Galēnu kultūras nama drama-

tiskais kolektīvs un folkoras kopa «Vydsmuiža».

Avotam tika dāvinātas dažādas veltes: Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece uzdāvināja koka spaini, Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece — zaļu māla krūzi, bet keramiķis Leontīns Cīrulis — melnu krūku ar uzrakstu «Irbīšu avotiņš» un svilpīti sēnā. 7. klase bija pagatavojusi mazu māla krūzi ar avota velnu, bet 8. klases audzēkņi — cienastu un pašsacerētu veltījumu avotam. Valsts kultūras pieminekļu inspektore Inese Stūre visus aicināja uz kopīgu dziesmu «Skaidrā volūda».

Kādreizējā skolas direktore Agnese Gabrāne, kas 28. savā mūža gadus veltījusi Galēnu pamatskolai, uzteica galēniešus par vēlmi kopt savu pagasta īpašumus, apzināt vērtības un saglabāt tās nākamajām paaudzēm, kā arī pateicās projekta autorei Gunitai Strodei par veiksmīgu projekta izpildi. Paveikts labs un vajadzīgs darbs, un tagad ikviens garābraucējs Rēzeknes šosejas malā pirms Galēniem var veldzēties ar skaidra ūdens malku no Irbīšu avota.

Novēlu ikvienam iesaistīties interesantos projektos, nezaudēt entuziasmu un radošo izdomu.

Lauris Krolis,
Galēnu pamatskolas 6.
klases skolnieks

● Tagad ikviens garābraucējs Rēzeknes šosejas malā pirms Galēniem var veldzēties ar skaidra ūdens malku no Irbīšu avota.

Plāno kultūras pasākumus nākamajam gadam

Preiļu rajona kultūras darbinieki, liekot prātus kopā, jau saplānojuši, kādi būs svarīgākie un plašākie kultūras sarīkojumi nākamgad.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvira Brovacka, īpaši aktīvi ir Livānu novada kultūras centra darbinieki, jo lielākā daļa iecerēto pasākumu plānoti Livānos vai novadā. Tā uz tradicionālajām muzicēšanas nometnēm nākamā gada janvārī un aprīlī interesentus aicina «Ceiruleiša» vadītāja Anna Kārkle. Tiek plānots konkurss vīriem un jaungkungiem «Jāzeps 2002», Jurgu tirgus.

Dažādiem sarīkojumiem bagāts solās būt nākamā gada maijs. 1. maijā iecerēts bērnu popgrupu festivāls Livānos, 25. maijā — tradicionālie folkloras svētki Galēnos. Taču gada lielākais kultūras sarīkojums — starptautiskie tautas mākslas svētki — ieplānoti no 31. maija līdz 2. jūnijam Preiļos. Protams, notiks arī kāzu muzikantu saiets 16. augustā Rožupē, 4. augustā — teātra svētki Vārkavā, 17. augustā — folkloras svētki Upmalā, 23. augustā — rokfestivāls «Jump» Livānos. Septembrī livānieši aicinās visus pie sevis uz folkloras svētkiem «Neba maize pati nāca», bet nākamā gada 9. novembrī Livānos ies pavisam lustīgi — notiks Latgales šlāgergrupu festivāls «Pie Mārtiņa».

Svētku kalendārs ir skaidrs, tagad tikai jāpārliedzina pašvaldību deputāti, ka visam ieplānotajam ir vajadzīgs arī budžeta finansējums un atbalsts.

L.Kirilova

ZINĀS

Iepazinās ar likumdevēju ikdienu

Sākums I. lappusē

Saeimas darbs norisinās arī divās citās blakus esošās ēkās. Tajās darbojas Saeimas komisijas, notiek frakciju sēdes, deputātu grupu darbs. Saeimas deputāti katru gadu izlemj vairāk nekā tūkstošus dažādu jautājumu, līdz ar to deputātu darbs ir ļoti daudzpusīgs. Lai to labāk varētu veikt, deputāti var apvienoties dažādās profesionālās vai citādās interešu grupās.

Frakciju namā Preiļu rajona pārstāvēm bija organizēta tikšanās ar kultūras ministri Karīnu Pētersoni, Saeimas deputātem Kristiānu Lībani un Moniku Zīli, budžeta un finanšu komisijas pārstāvi Aiju Poču.

Preilietes bija sagatavojušas daudz jautājumu, tomēr ierobežotā tikšanās laika dēļ varēja pieskarties tikai atsevišķām problēmām. Kopumā saruna tika ievirzīta neoficiālā gaisotnē, kas vairāk vedināja uz vispārējām pārdomām.

Kultūras nozares darbinieces iebilda pret pārāk striktajām prasībām, kas izvirzītas, piemēram, muzeju sertificēšanai. Vai muzejs nevarēs saņemt sertifikātu, ja līdz normatīvos noteiktajai platībai pietrūks 15 centimetru, vai arī bibliotēkas lasītavā galdi būs izvietoti viens pie otra pārāk tuvu? Preilietes lūdza kultūras ministri paskaidrot šādu birokrātiju.

Ļoti nopietni plānojot pašvaldību attīstību, vajag saredzēt kultūru kā resursu, teica Karīna Pēterne. Piemēram, bibliotēka ir ne tikai atpūtas vieta, bet informācijas resurss, uz kura bāzes cilvēki varēs iegūt derīgas ziņas, kas viņiem atnesīs naudu.

Ministre informēja, ka nākošā gada budžetā paredzēts Kultūrkapitāla fondam piešķirt divas reizes vairāk līdzekļu. Patikami bija dzirdēt, ka kultūras ministre par Preiļu rajona bibliotēkām izteicās kā par vienām no labākajām Latvijā, kas tālu apsteigušas pārējās.

Atbildot uz konkrēto jautājumu par tehniskajiem normatīviem, Karīna Pētersone teica, ka tie gal-

venokārt attieksies uz jaunām bibliotēkām un muzejiem. Tajā pašā laikā, viņa sacīja, katrā nozarē tiek ieviesti standarti atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām, un tie ir jāpiemēro arī kultūras jomā.

Kristiāna Lībane plašāk pievērsās izglītības jautājumiem. Vienmēr bijis tā, viņa teica, ka no izglītības ministra amata deputāti jānovērtē pašreizējā ministra uzdrīkstēšanās uzņemties šos pienākumus. Kristiāna Lībane uzskata, ka Saeimā izglītības vajadzības tiek atzītas par prioritāti un visos gadījumos iespēju robežās pieņemti tai labvēlīgi likumi un lēmumi.

Kad saruna ievirzījās par augstākās izglītības ieguves iespējām, deputāte Monika Zīle pievērsa uzmanību tam, ka stāvoklis ir līdzīgs visās valstīs. Augstāko izglītību iegūst tie, kam ir nauda, vai arī tie, kam ir milzīga centība. Viņa deva padomu rīkoties tā, kā rīkojas emigrācijā dzīvojošie tautieši, kuru lielākajai daļai ir divas augstākās izglītības. Vispirms ir jāstudē tajā augstskolā, kura atbilst finansālajām iespējām. Iegūvis specialitāti un uzsācis darbu, jaunais cilvēks var turpināt apgūt izglītību tajā jomā, kas viņam liekas piemērotākā. Kā piemēru deputāte minēja studijas pedagoģiskajās fakultātēs, kuru beidzēji strādā dažādās nozarēs.

Saruna pievērsās arī pašreizējai vēlēšanu sistēmai un varas vīru intelekta līmenim, kas bieži vien ir visai zems. Senajā Romā valsts pārvaldīšanai bērņus izvēlējušies jau mazotnē, viņi audzināti un skoloti, lai būtu īsts erudīcijas paraugs. Mūsdienās pašvaldībās un Saeimas deputātu krēslos pamanās tikt cilvēki pat bez augstākās izglītības. Deputātes uzskata, ka nav pareizs arī tāds stāvoklis, kad vēlēšanās visvairāk balsu ieguvušā saraksta deputāti tiek atstumti malā, bet pie varas tiek sīku, apvienojušos partiju izvirzītie pārstāvji.

Domu apmaiņa notika arī par mūža izglītību un vairākiem citiem jautājumiem. Saeimas pārstāves pievērsās arī ar valsts drošību un stabilitāti saistītām lietām, kam vajag daudz līdzekļu, runāja par Eiropas Savienību, kas, gribot negribot, piespiež sakārtot daudz lietas pašu zemē.

Preiļu rajona sievietes vēlējas saņemt atbildi uz ļoti cilvēcisku jautājumu, ko cienījamās Saeimas deputātes un politiķes darītu, ja neparedzamas likteņa ironijas dēļ pēkšņi izrādītos, ka viņām jādzīvo Preiļu rajonā. Mēs, Latgales pārstāves, Rīgā nepazustu, teica Saeimas viešņas, atrastu darbu, nokārtotu sadzīves lietas, bet ko jūs iesāktu mūsu vietā?

Pārdomājot, Aija Poča teica, ka viņa nodibinātu krājaizdevu sabiedrību, bet pēc tam nodibinātu kontaktus ar kādu no Rīgas uzņēmējiem, viņu pārliecinātu uzņēmuma filiāli atvērt Preiļos un kļūtu par tās vadītāju.

Monika Zīle Preiļos nodarbotos reklāmas jomā. Vietējo uzņēmēju produkcijai gatavotu reklāmas tekstus, jo šajā jomā, viņasprāt, ir plašs darbības laiks. Brīvajos brīžos rakstītu grāmatas.

Kristiāna Lībane, mēģinot iedomāties sevi šādā situācijā, teica, ka strādātu savā profesijā un atvērtu kādu uzņēmumu juridisko pakalpojumu sniegšanai. Viņa palīdzētu klientiem kontaktēties ar valsts iestādēm, gatavotu peticijas, komunikē, iesniegumus un citus oficiālus dokumentus.

Kopumā preilietes un pagastu pārstāves izteica apmierinātību ar šo braucieni, kas ļāva nedaudz ieskatīties likumdevēju ikdienā. Tikšanās organizēja rajona «Sieviešu apvienības» prezidente Aina Pastore un viceprezidente Elita Jermolajeva sadarbībā ar Saeimas deputāti Vandu Keziku. Ziedu pušķi, ar ko viešņas pateicās Saeimas deputātem, kā arī autobuss ceļam bija sagādāts par rajona padomes līdzekļiem.

L. Rancāne

CSDD INFORMĀCIJA

Par automobiļu riepām ziemas apstākļos

Sākot no 1. oktobra līdz 1. decembrim transportlīdzekļu īpašnieki var sākt piemērot savus auto ziemas apstākļiem, nomainot vasaras riepās pret ziemas riepām.

Atgādinām, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 182. punktu laika posmā no 1. decembra līdz 1. martam visi automobiļi un autobusi, kuru pilna masa nepārsniedz 3,5 tonnas, obligāti jāaprīko ar riepām, kas paredzētas braukšanai ziemas apstākļos. Riepu, kas paredzētas braukšanai ziemas apstākļos, marķējumā jābūt ietvertam apzīmējumam «M + S» (M.S. vai M&S un tamlīdzīgi, angļu valodā «dubļi + sniegs»), un tās var būt riepās ar vai bez radzēm.

Speciālās ziemas riepās var būt ar dažādiem protektoru veidiem: ledus riepās, sniega riepās, parastās jeb universālās ziemas riepās, tomēr jebkurā gadījumā uz riepām jābūt norādei, ka tā ir ziemas vai vissezonas riepa.

Kas jāņem vērā aprīkojot riepās ar radzēm

1. Atļauts lietot tikai speciāli transportlīdzekļu riepām paredzētas rūpnieciski izgatavotas radzes,

kurām ir viena galviņa. Tā nedrīkst būt cilindriska, asa vai cauruļveida.

2. Radzes nedrīkst izvietot riepās protektora centrālajā trešdaļā.

3. Ar radzēm nav atļauts aprīkot vasaras riepās.

Uzstādot riepās ar radzēm, jāievēro sekojoši nosacījumi

1. Automobiļiem, kuru pilna masa nepārsniedz 3,5 tonnas, kā arī to piekabēm ar pilnu masu, kas nepārsniedz 3,5 tonnas, aizliegts vielaicīgi uzstādīt radzotas riepās un riepās bez radzēm.

2. Ja transportlīdzekļa priekšējās riepās ir aprīkotas ar radzēm, bet pakājējā ass ir ar dubultriņiem, tad katrā pusē viena no dubultriņņu riepām var būt bez radzēm, tikai tām jābūt izvietotām simetriski transportlīdzekļa garenasij.

3. Radžu skaits riepās nedrīkst atšķirties vairāk kā par 25 procentiem starp riepām ar vislielāko radžu skaitu un riepām ar vismazāko radžu skaitu.

4. Piekabei ar pilnu masu, kas lielāka par 0,75 tonnām un līdz 3,5 tonnām, jābūt aprīkotai ar radzotām riepām, ja to veļkošajam transportlīdzeklim ir radzotas riepās.

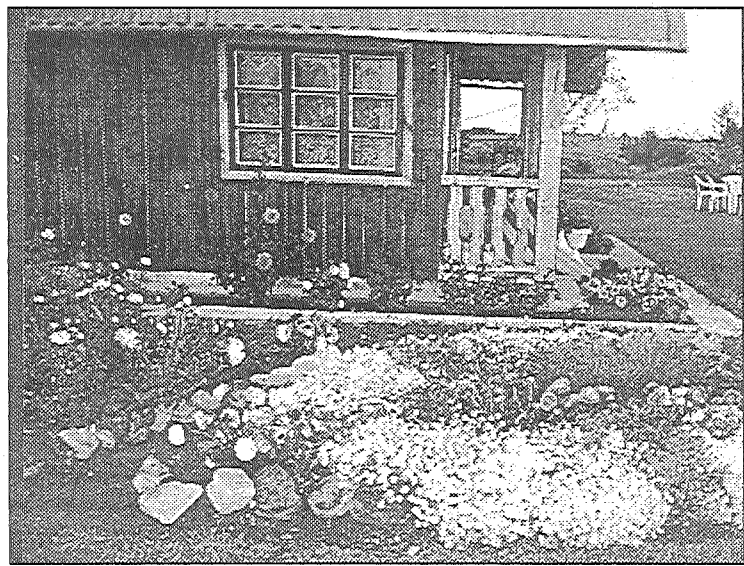
Precizē automašīnu pārbaudes kārtību

Polijas darbiniekiem turpmāk būs tiesības nogādāt transportlīdzekli policijas iestādē nepieciešamās pārbaudes veikšanai, ja ir izsludināta tā meklēšana vai ja ir pamats domāt, ka ir nelikumīgi nomainīti vai viltoti transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenti, valsts reģistrācijas numura zīme vai transportlīdzekļa agregātu numuri, ja nav transportlīdzekļa reģistrācijas vai īpašuma tiesības apliecināšanas dokumenta un citādi nav iespējams konstatēt transportlīdzekļa lietošanas likumību. To paredz Saeimas pagājušajā nedēļā pieņemtie grozījumi likumā «Par policiju».

Kārtību, kādā transportlīdzeklis jānogādā policijas iestādē pārbaudei, jāglabā un jāatdod īpašniekam, kā arī transportlīdzekļa pārbaudes veikšanas termiņus nosaka Ministru kabinets. Grozījumi pieņemti tāpēc, ka līdz šim brīdim netika regulēta kārtība, kādā prettiesiski iegūtos transportlīdzekļus jānogādā policijas iestādē pārbaudes veikšanai, jāglabā un jāatdod likumīgajam īpašniekam. Tāpēc nepieciešams piešķirt policijai tiesības nogādāt policijā pārbaudes veikšanai prettiesiski iegūtu transportlīdzekli.

«NRA»

Dobes vasaras krāsās

Vasarā ziedos, kad skubīgi tvan, Jūtu - pasaule uzsmaida man.

Ar šādu devīzi tika rīkots žurnāla «Dārza pasaule» konkurss «Dobe vasaras krāsās». Tajā piedalījās 200 dalībnieki, 30 no tiem tika uzaicināti uz Latvijas biedrības nama zelta zāli, lai saņemtu atzinības rakstus, balvas un kopā ar citiem labākajiem dārzu īpašniekiem apmainītos idejām, padomiem. Divas skaistāko puķu dobes īpašnieces dzīvo Preiļu rajonā. Ārija Pudule no Stabulnieku pagasta un Sandra Ozola no Rušonas pagasta saņēma pateicības rakstu par veiksmīgu piedalīšanos konkursā.

Konkurss nosacījums bija iz-

audzēt ziedus no pundurasteru Pinocchio sēklām, kas pavasarī tika izsūtītas visiem žurnāla «Dārza pasaule» lasītājiem. Dalībniekiem bija jāiemūžina dobes tapšanas gaita, sākot no vietas izvēles un veidošanas pavasarī, līdz ziedu krāšņumam vasaras izskaņā un jāaizsūta žurnālam.

Ārija Pudule pastāstīja par savu hobiju — puķēm. Puķu audzēšana ir nodarbe, kura rada prieku gan pašai, gan apkārtnējo cilvēkiem. Tā ir atpūta pēc darba skolā. Jau sen Ārijas sapnis bija sava dārza mājiņa un daudz košuma augu tuvumā. Māja ir uzbūvēta. Tagad rūpes ir par skaistumu tās apkārtnē. Pirmā puķu dobes ir izveido-

ta un par to saņemta atzinība konkursā. Drīzumā plānots ierīkot skujuņu stādījumus, kas zaļotu visu gadu. Idejas Ārija gūst, lasot žurnālu vai kontaktējoties ar citiem puķu audzētājiem. Mājiņas apkārtnē vēl tiks pilnveidota, jo blakus norit pirtīņas celtniecības darbi. Puķu dobes tiks paplašinātas ar daudziem dekoratīvo augu stādījumiem, lai radītu pievilcīgāku apkārtni vidi.

I.Slūka

● Attēlā: Ārijas Pudules ierīkotā puķu dobe, par kuru saņemta atzinība konkursā

Foto I.Slūka

VESELĪBA

Jaunas tuberkulozes epidēmijas briesmās?

Tuberkuloze ir viena no vecākajām infekcijas slimībām, ko pazīst cilvēce. Pašlaik pasaule atrodas jaunas tuberkulozes epidēmijas briesmās — gada laikā ar tuberkulozi saslimst astoņi miljoni un nomirst trīs miljoni cilvēku. Nomirst no slimības, kura ir ārstējama un kuras apkarošanai ir ļoti efektīvi līdzekļi.

Miljoni mirst no ārstējamas slimības

Kā var inficēties ar tuberkulozi?

Šo slimību nepārmēsā kukaiņi, ar to nevar saslimt no ūdens, nevar inficēties ar asinīm, kā tas ir, piemēram, ar AIDS. Tuberkuloze izplatās pa gaisu. Bacīļi, ko slimais cilvēks klepo, šķaudot, runājot, dziedot vai atkrēpojoties kopā ar ļoti sīkiem siekalu pilieniem izdala apkārtējā vidē, gaisā paliek vairākas stundas. Tie ir tā sauktie infekciju aerosoli. Tos var ieelpot ikviens. Cilvēks var inficēties ar tuberkulozi jebkurā vecumā, pat vienu reizi ieelpojot baktēriju, tomēr parasti nepieciešams ilgstošs kontakts. Vislielākais saslimšanas risks ir slimnieka ģimenes locekļiem, darbabiedriem, draugiem.

Tavs organisms tevi sargā

Tomēr arī tādus gadījumus, kad nācies ieelpot infekciozus aerosolus, organisms liek lietā visas savas spējas, lai pasargātu no visļauņākā. Rupjākās aerosola daļiņas tiek aizturētas augšējos elpceļos un pēc tam izklepotas. Tie pilieni, kas nosēžas uz bronhu sienām, arī tiek izvadīti. Plaušās nokļūst ļoti maza daļa no tuberkulozes nūjiņām. Šeit speciālais aizsargšūnas tās satver un sagremo, bet tās, kuras paliek dzīvas, ir par cēloni saslimšanai ar tuberkulozi.

Mediķi uzskata, ka trešā daļa no cilvēces ir inficējusies ar tuberkulozes bacīli, bet šie cilvēki tomēr nav slimi, bacīļi ir iekapsulēti un nevar vairoties. Šādi bacīļu nēsātāji nevar inficēt arī citus.

Tikai 5 — 10 procenti no inficētajiem cilvēkiem saslimst.

Prettuberkulozes kabineta ārstiem bezdarbība nedraud

Pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» prettuberkulozes kabinetā strādā trīs darbinieki: ārsts ftiziātrs Aleksandrs Lioznovs, medmāsa Dzintra Skibo un laborante Olga Miceviča. Ceturtā daļa no likmes paredzēta ģimenes ārstei Svetlanai Lioznovai. Pie viņas griežas tie vecāki, kuru bērniem pēc tuberkulīna raudzes izdarīšanas ir Mantū reakcija — apsārtums. Tuberkulīns ir speciāli sagatavota viela (ārsti to sauc par tuberkulozes nūjiņas olbaltuma derivātu), kuru bērniem ievada apakšdelma ādā. Ja šajā vietā rodas par pieciem milimetriem lielāks apsārtums, tas var nozīmēt, ka bērns ir inficēts. Ja medicīnas darbinieki atklāto apsārtumu pēc lieluma un izskata uzskata par aizdomīgu, viņš bērnu tālākai izmeklēšanai nosūta pie

tuberkulozes speciālista. Vecākiem tas jāizdara ne vēlāk kā mēneša laikā. Svetlana Lioznova veic papildus izmeklēšanu un novērtē, vai bērns ir vesels, inficēts, vai arī jau slim. Lai noteiktu inficētību bērnu vidū, tuberkulīna raudzi bērniem ievada reizi trijos gados, bet riska grupas bērniem — reizi gadā.

Preiļu prettuberkulozes kabineta, kas atrodas poliklīnikas ēkā, strādā katru dienu no pulksten 8.00 līdz 13.00. Reizi nedēļā — otrdienās pacientu pieņemšana no pulksten 10.00 līdz 12.00 notiek Līvānu poliklīnikā 205. kabinetā.

Tuberkulozes statistika

Preiļu rajonā pašlaik medicīnas darbinieku uzskaitē ir 34 aktīvie tuberkulozes slimnieki, kuri izdala tuberkulozes nūjiņas. No jauna deviņos mēnešos uzskaitē uzņemti 20 slimnieki. 12 ir tādi, kam tuberkulozes diagnoze uzstādīta pirmo reizi. Tādi, kas saslimuši atkārtoti, ir četri. Uzskaitē ir divi slimnieki, kas neizdala baktērijas. Vissmagākais kontingents ir slimnieki, kam izveidojusies rezistence, tas ir, nejutība pret zālēm. Šogad tādi bija desmit. Pašlaik divi ir izārstēti, bet trīs no viņiem jau miruši. Šiem cilvēkiem bija izveidojusies polirezistence, tas ir, nejutība pat pret tām zālēm, ko lieto rezistences gadījumos. Rezistences gadījumos ārstēšanas laiks ir ļoti ilgs — no 18 līdz 20 mēnešiem. Polirezistences slimnieki tiek ārstēti Rīgā, Juglas slimnīcā, bet parastos tuberkulozes saslimšanas gadījumos vājnieki ārstējas Jēkabpilī, Daugavpilī un Rēzeknes slimnīcās.

Ik dienas kopā ar tuberkulozes slimniekiem

Nejutība pret zālēm veidojas paša slimnieka vainas dēļ, ja nelieto visas ārsta parakstītās zāles, tās netiek lietotas regulāri, bijuši pārtraukumi ārstēšanā. Kā stāstīja ārsts Aleksandrs Lioznovs, ja ar polirezistenta tuberkulozes slimnieka izdalītām tuberkulozes nūjiņām inficējas cita persona, tā var saslimt ar tādu pašu rezistentu tuberkulozi.

Kad slimnieki pēc obligātā slimnīcā pavadītā laika atgriežas mājās, viņiem jāturpina regulāra ambulatora ārstēšanās. Preiļu prettuberkulozes kabinetā tiek pielietota DOTS sistēma (*directly observed treatment short course*) — tieši uzraugāmās ārstēšanās īsais kurss. Tas ilgst sešus mēnešus. Medicīnas darbinieka izsniegtā ikdienas zāļu deva jāizdzer viņa klātbūtnē. Nav noslēpums, ka ar tuberkulozi visbiežāk saslimt no tā dēvētajām sociālā riska grupām. Šie cilvēki alkoholisma, aizmārši-

● Preiļu prettuberkulozes kabineta ārsti Aleksandrs (centrā) un Svetlana (no labās) Lioznovi, medmāsa Dzintra Skibo gādā, lai mēs dzīvotu veselā vidē, kas brīva no tuberkulozes nūjiņām. Foto: M. Fukosujevs

bas, vieglprātīgas izturēšanās dēļ pret sevi un apkārtējiem zāles nelieto regulāri, tāpēc tas notiek mediķu uzraudzībā. Lauku apstākļos DOTS sistēmu ievērot grūtāk, tā ir atkarīga no vietējā feldšera vai ģimenes ārsta atbalsta. Ārstēšanās un zāles ir bez maksas. Apmeklēt tuberkulozes kabinetu var bez ģimenes ārsta nosūtījuma, Preiļu slimnīcas administrācija ir pretimnākoša un slimniekus atbrīvojuši arī no pacientu maksas. Slimajiem nav jāmaksā arī par baktēriju izdalīšanās analīzēm un par rentģenu.

Tuberkulozes slimnieki lielākoties ir tāds kontingents, kurš jāpierunā pat uz ārstēšanos slimnīcā. Lai slimo nogādātu uz piespiedu ārstēšanu, vajadzīgs viņa paraksts par to, ka no ārstēšanās slimnīcā atteicies. Pēc tam jāsaņemas kaudze papīru, kas jānosūta uz attiecīgām instancēm Rīgā. No turienes pienāk sanitārajai inspekcijai adresēts lēmums par piespiedu ārstēšanu. Šī iestāde to paziņo policijai, kas savukārt griežas pie ftiziātra, lai slimnieka sameklētu. Visbeidzot jāatrod mašīna, ar ko slimnieku nogādāt ārstniecības iestādē. Tas ir tik ilgi, saka ārsts, ka pa šo laiku slimais noteikti paspēj kādu inficēt. Pēc ārsta domām, šādu lietu paātrināšanai rajona padome varētu pieņemt attiecīgu lēmumu. Rūpes ar to vieno nebeidzas. Ir tādi gadījumi, kuros jāparūpējas par pārējiem ģimenes locekļiem. Svaigi atmiņā palicis piemērs par trim bērniem, kuru vecāki tika ievietoti slimnīcā. Ārstam nācies gādāt par aizbildniecības piešķiršanu uz laiku, pēc tam par tās pagarināšanu. Neseni mediķiem nācās būt laukos pie

kāda laulātā pāra dzīvoklī, kur trijās tukšās istabās uz vienīgā divāna pamatīgā reibumā gulēja vīrs un sieva. Sieviete izdevās uzmodināt un ieskaidrot, ka jāierodas pie ārsta uz pārbaudi pēc ārstēšanās kursa pabeigšanas. Virietim jau iestājusies rezistences forma pret galvenajiem preparātiem.

Ārstē un paēdina

Aleksandrs Lioznovs izteica gandarījumu par iepriekšējās novada domes pretimnākšanu, piešķirot līdzekļus vairāku tuberkulozes slimnieku ēdināšanai. Kā zināms, labs uzturs tuberkulozes slimniekiem ir viens no galvenajiem faktoriem ātrākai veselības atgūšanai. Pēc ārsta iesniegtā saraksta katru mēnesi dome slimnīcai pārskaita naudu, par kuru pusdienas saņem tie tuberkulozes slimnieki, kas ārstējas stacionāri. Katrs slimnieks ik dienas saņem pusdienas 75 santīmu vērtībā. Pēc tam viņam jāierodas uz prettuberkulozes kabinetā, kurā ēdienu no slimnīcas virtuves nogādā medmāsa. Bez tam katrs slimnieks ik mēnesi saņem produktus piecu latu vērtībā. Vienīgais priekšnoteikums, — medicīnas darbiniekam redzot, izdzert parakstītās zāles. Viena no slimnīcām ir Riebiņu pagasta iedzīvotāja. Pašvaldība atrada iespēju slimajai piešķirt vienreizēju pabalstu, bet mācību iestādē, kurā meitene skolojas, viņai piešķirtas bezmaksas pusdienas.

Preiļu slimnīcas administrācija parūpējās, lai no mācību iestādes, kurā šogad atklāta divu jauniešu saslimšana ar tuberkulozi, viņu grupas biedri bez maksas izietu rentģena apskati. Iespēju robežās palīdz Sarkanā krusta organizācija.

Glabā gaišu attieksmi

Redzot tik daudz nabadzības, tik daudz bezatbildības pret savu veselību, tik smagus ielaistas slimības gadījumus, prettuberkulozes kabineta medicīnas darbinieki tomēr nezaudē gaišu attieksmi pret pacientiem. Ja vajadzīga, bet, ja var — iztiek ar jokiem, asprātībām un trāpīgiem vārdiem. Ko citu iesākt? Arī paši nav pasargāti no inficēšanās. Katru gadu Latvijā vairāki ārsti no ftiziātru vidus saslimst ar tuberkulozi.

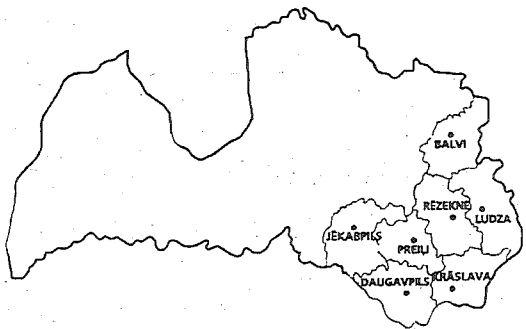
Kabinetā regulāri ir bieži dezinficē telpas, arī kvarco. Stingri ievēro personīgo higiēnu pēc kontaktiem ar slimajiem. Cenšas lietot pareizu, olbaltumvielām un vitamīniem bagātu uzturu. Un par spīti visam nezaudē jautru garu un dzīvesprieku. Svetlana un Aleksandrs ir labi literatūras pazinēji, viņu mājas bibliotēkā ir 5,5 tūkstoši grāmatu.

Mazais kolektīvs svin visus svētkus — kalendārā ierakstītos un arī nerakstītos. Šādās reizēs kompānijas dvēsele ir dzīvespriecīgā, vitālā Dzintra. Viņa ir arī kulinārijas meistarstiķu autore. Ar šampinjoniem pildīta karpa, vai mājās gatavots lečo, kā arī citi kārumi no viņas virtuves, dārza un pagraba vienmēr kolēģos rada apbrīnu.

Olga audzē un kopj puķes, tur kazas. Viens otram palīdzot ar padomu, bet reizēm arī praktiski, audzina un skolo savus bērnus. Olgas dēls Jurijs ir students, Dzintras meita Lolita strādā un studē neklātienē, dzīvesbiedru Lioznovu atvase — Andrejs mācās 6. klasē.

L. Rancāne

KAIMINU RAJONOS

Aicina Latgales sievietes

Latvijas Lauku sieviešu apvienība izsaka priekšlikumu atzīmēt Vispasaules lauku sieviešu dienu. Latgales reģiona pasākums ielānots šī gada 14. oktobrī Rēzeknes rajona padomes zālē. Organizētāji vēlas kopā redzēt dažādu sieviešu klubu, apvienību un citu sieviešu organizāciju pārstāves no visiem rajoniem.

«Rēzeknes Vēstis»

● RĒZEKNES RAJONĀ

Lielbritānijas padomes dāvana

Rēzeknes centrālā bibliotēka no Lielbritānijas padomes Baltijas valstīs darbiniekiem saņēma grāmatu kolekciju, pavisam 500 eksemplārus.

Bibliotēkas direktore Marija Sproģe pastāstīja, kas šīs grāmatas lieti noderēs ne vien angļu valodas skolotāju profesionālās attīstības programmai, bet arī plašākam interesentu lokam — gan studentiem, gan skolēniem.

Lielbritānijas padomes Baltijas valstīs direktoru Džonu Stjuartu un padomes Rīgas biroja direktori Agitu Strazdu, kā arī Lielbritānijas padomes informācijas centra vadītāju Mairu Ērlohu Rēzeknes kultūras centra direktore Ināra Jaudzema un bibliotēkas direktore Marija Sproģe iepazīstināja ar bibliotēkas grāmatu krātuvi, kā arī tematisko izstādi «Lielbritānija šodien».

Ari šī izstāde tapusi sadarbībā ar Lielbritānijas informācijas centru. Grāmatu kolekcija no Lielbritānijas pakāpeniski tiks palielināta, soliņa Lielbritānijas padomes darbinieki.

Lubāns mainās

Lubānas mitrainē, Gaigalavas un Nagļu pagastu teritorijā, turpinās ekotūrisma projekta īstenošanas darbi. Zināms, ka viena no japāņu izstrādātā mitraines apsaimniekošanas plāna sadaļām vēlta tieši šīs tūrisma nozares attīstībai — purvajos sastopamie augi un ligzdojošās putnu sugas, pēc ārzemju ekspertu domām, ir vērtība pati par sevi, un mums tas jāapzinās, pirmām kārtām sakopjot un rados apstākļus, kas veicinātu darbas draugu, pētnieku, tūristu interesi par šo dabas objektu.

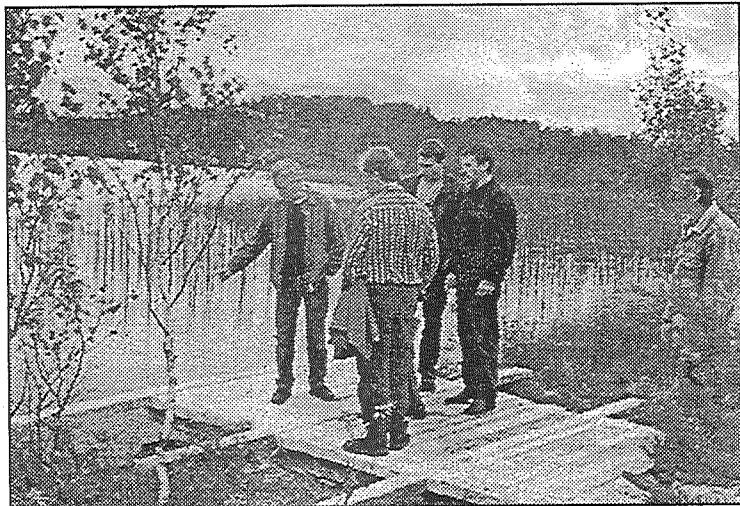
Projektā finansiāli iesaistītas abu pagastu pašvaldības, rajona padome, Nodarbinātības valsts dienests. Finansiālu un konsul-

tatīvu atbalstu sniedz Dānijas valdība. Aprīlī 20 Nagļu un Gaigalavas bezdarbnieki Latgales amatniecības meistar skolā Bērzgalē apguva koka konstrukciju būvētāja amatu, un jau jūnijā sākās laipu un putnu novērošanas torņu celtniecība.

Projekts paredz, ka līdz oktobra beigām jāuzbūvē 800 metrus garas laipas un divi novērošanas torņi. Pašlaik laipas ierīkotas 700 metru garumā, gandrīz gatavs ir arī viens putnu novērošanas tornis. Tiks uzbūvēti galdiņi un izveidotas ugunsgrūka vietas.

Jūnijā mācības uzsāka seši topošie dabas gidi — pa trim no Nagļu un Gaigalavas pagasta. Viņi apgūst datorzinības, ekotūrisma, uzņēmējdarbības pamatus, papildina angļu valodas zināšanas, mācās organizēt un vadīt ekskursijas.

Ceramš, ka pavisam drīz Nagļos un Gaigalavā varēs uzņemt pirmos tūristus. Vairākas zemnieku saimniecības jau ķērušās pie viesu

● Lubānas mitrainē turpinās ekotūrisma projekta īstenošanas darbi.

māju veidošanas. Sākumā daudz bija tādu, kas īsti neticēja un neizprata notiekošo. Oktobra sākumā paredzēta projekta vadības grupas sēde, kurā piedalīsies Dānijas darba ministrijas un Latvijas Labklājības ministrijas pār-

stāvji. Bet, domājot par ilgspējīga ekotūrisma attīstības iespējām Latgalē kopumā, kā arī par nodarbinātības veicināšanu, jūlijā Rēzeknē tika nodibināta asociācija «Ekotūrisms - 2».

«Rēzeknes Vēstis»

● BALVU RAJONĀ

Oranžais rekordists

Briežuciema pagasta «Stouberovā», kur saimnieko Loginu ģimene, šoruden no dārza mājās pārveda 58,5 kilogramus smagu ķirbi. Nadežda Logina ķirbju sēklas pirms pāris gadiem nopirkusi Viļakas tirgū. Pagājušajā gadā izaudzis 16 kilogramus smags ķirbis, no kura saimniece ievākusi sēklas. Šovasar no viena stāda, kam rūpīgi kopta galvenā stīga, izauguši tikai divi ķirbji, viens neliels, bet otrs milzīgs. Ķirbja stāds audzis dārzā blakus jaunajām ābelēm. Nosverot uz svariem, saimnieki konstatējuši, ka ķirbis sver 58,5 kilogramus.

Septiņdesmit piecus gadus vecā Domicella Logina atzīst, ka tādu brīnumu viņa redz pirmo reizi, lai arī ķirbji audzēti katru gadu.

Loginu ģimenē ķirbju ēdieni ir cieņā. Bērniem un pieaugušajiem garšo ķirbju putru, pankūkas, salāti un marinēti ķirbji.

Viļakas pārvaldē robežu sargā labākie suņi Latvijā

Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes kinologi piedalījušies divās starptautiskajās un Valsts robežsardzes kinologu sacensībās un visās izpelnījušies godalgotas vietas. Jūnijā Viļakas kinologi piedalījās VII atklātajā robežsardzes dienesta suņu

profesionālajā čempionātā Igaunijā.

Kinologu sacensībās tiek vērtētas vairākas disciplīnas — pēdu meklēšana mežā, apvidus pārmeklēšana, paklausība, kā arī aizsardzība. Paklausības disciplīnā robežsardzes seržanta E. Bratuškina dienesta suns *Kody Oger Schlos* izcīnīja trešo vietu, bet seržanta I. Rastorgujeva četrcājinātais kolēģis *Kuutamom Doom* — sesto vietu. Apvidus pārmeklēšanā kaprāļa R. Ķerģa audzētnis *Kuutamom Dos* lielā konkurencē ieguva otro vietu.

Somijas robežsardzes dienesta suņu meistarības sacensībās Valsts robežsardzes kinologu komandu pārstāvēja I. Rastorgujevs un R. Ķerģis. Paklausības disciplīnā I. Rastorgujeva dienesta suns izcīnīja piekto, bet R. Ķerģa suns — ceturto vietu.

Septembrī Rēzeknes robežapsardzes skolas Kinoloģiska centrs organizēja IV Valsts robežsardzes kinologu sacensības, kurās piedalījās deviņu komandu 19 dalībnieki. Sacensībās bija pārstāvētas visas robežsardzes pārvaldes, kā arī pa vienai komandai no Lietuvas un Igaunijas. Viļakas pārvaldes godu kārtējo reizi aizstāvēja I. Rastorgujevs un R. Ķerģis ar saviem dienesta suņiem, kas ir brāļi. Paklausībā Viļakas pārvaldes robežsargu suņi izcīnīja pirmo un otro vietu, apvidus pārmeklēšanā — pirmo un ceturto vietu, bet pēdu meklēšanā — trešo un astoto vietu. Komandu kopvērtējumā kinologi ieguva pirmo vietu, bet individuāli I. Rastorgujevs pirmo, bet R. Ķerģis otro vietu.

Viens no vecākajiem Viļakas pārvaldes dienesta suņiem *Sissinheimon Ikaros* šogad pusgadu atradās mācībās Vācijā. Mācījā-

mies Vācijas Ziemeļreinas — Vestfāles suņu pavadoņu skolā, stāsta suņa saimnieks Alberts Čipuštanovs. Pirms tam viņš kinologa zinības papildinājis Francijā un Somijā. Viņš stāsta, ka vislabākie suņi narkotiku meklēšanā atrodam Vācijā. Liela pieredze narkotisko vielu un sprāgstvielu meklēšanas darbā un dienesta suņu apmācībā ir franču kinoloģijas apmācībā, bet somu četrcājinie draugi ir lieliski pēdu dzinēji. Tik tiešām somu apmācītos suņus var atzīt par labākajiem pēdu dzinējiem pasaulē. Ne velti Somijas — Krievijas robeža tiek uzskatīta par labāk aizsargāto pasaulē, jo dienesta suņus tur trenē vairāk nekā 80 gadus, secina A. Čipuštanovs. Vācijā *Ikaros* mācījās jaunas dienesta suņa iemaņas — nebaidīties no augstuma, ūdens, pat robotiem. Mācības notika augstceltnēs, uz kuģa, lidostās, reihstāgā, rūpnīcās, kur darbojas roboti. *Ikaros* mācīja saglabāt mieru un darba spējas ekstremālos apstākļos. Jāatzīst, ka pašam nereti bija bail, it īpaši augstceltnēs, kad zem tevis atrodas pilsēta, saka suņa saimnieks. Suns atpazīst 21 veida sprāgstvielas un municiju.

Ikaros oktobrī nosvinēja trīs gadu jubileju, tomēr kūkas, cisiņus vai tortes gabalu viņš nesaņēma. Dienesta suņi tiek baroti tikai ar sauso barību un gaļas konserviem.

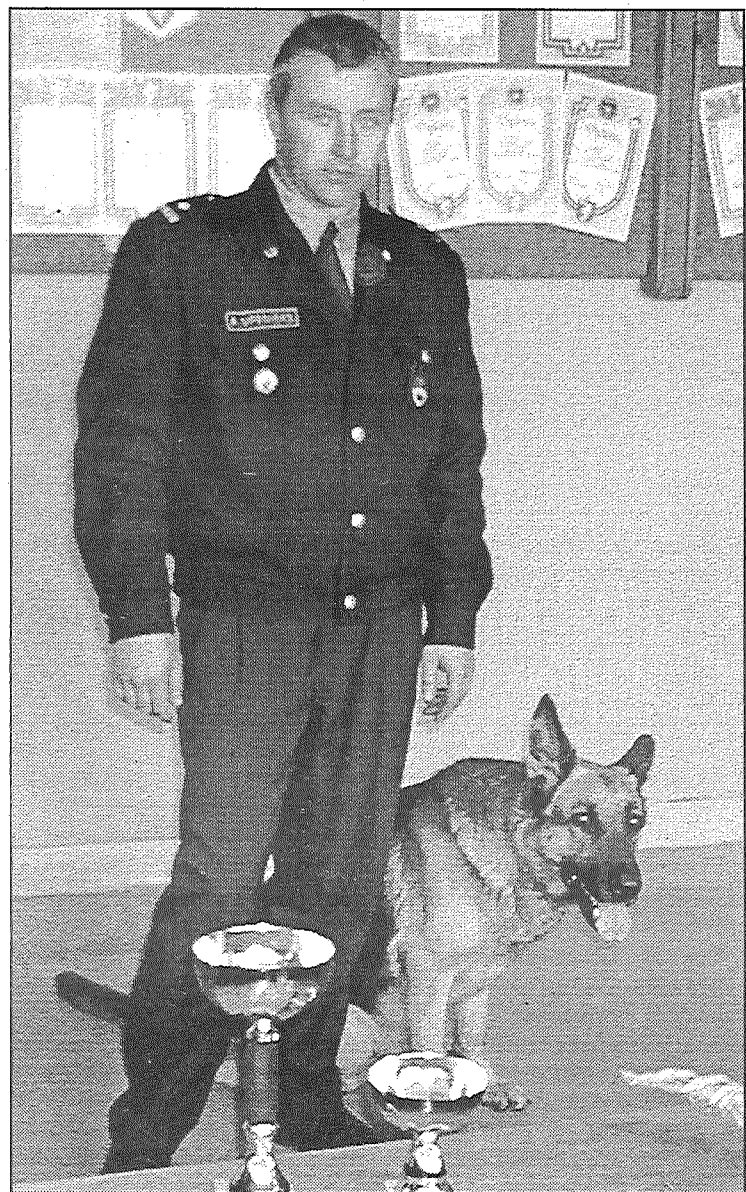
Nesen Viļakas pārvaldes suņu testēja Vācijas suņu pavadoņu skolas profesionāls kinologs. Vācieša vērtējums bija augsts, proti, Viļakas pārvaldē atrodas labākie suņi Latvijā. Ja pirms pāris gadiem dienesta suņi tika iepirkti tikai ārzemēs, tad tagad Rēzeknē izveidota vaislas nodaļa.

«Vaduguns»

● Oranžais brīnums. Briežuciemiete Domicella Logina savos septiņdesmit piecus gadus tik lielu ķirbi redz pirmo reizi.

Vika — labākais policijas suns Latvijā

● 1. oktobrī Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieks Roberts Šnepsts izdevis pavēli par policijas virsnieka vietnieka, kriminālpolicijas jaunākā inspektora Aivara Upenieka apbalvošanu ar naudas prēmiju. Gan jau kāds gardums tiks arī uz Vikas kārā zoba. Foto M. Rukosujevs

Ar Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas pārvaldes Kinoloģijas centra atzinības rakstiem, kā arī diviem kausiem

no 11. līdz 28. septembrī rīkotās mācību nometnes atgriezās Preiļu rajona policijas pārvaldes policijas virsnieka vietnieks, krimināl-

policijas jaunākais inspektors A. Upenieks un viņa partnere vācu aitū suns Vika. Profesionālajā sagatavotībā policists un viņa suns izcīnīja trešo vietu, bet sacensību kopvērtējumā iegūta otrā vieta.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Aivars Upenieks, šogad Vika uzlabojusi savu sniegumu, kļuvusi profesionālāka, jo pērn rīkotā līdzīgā nometnē tikusi iegūta ceturta vieta. Šogad sacensībās piedalījās 16 policisti un četrcājainie partneri no Rīgas, Jūrmalas, Liepājas un citām pilsētām. Vikai visspēcīgākie sāncensī bijuši suņi no Jūrmalas policijas pārvaldes un Kinoloģijas centra. Aivars uzskata, ka aizvadītā gada laikā abi ar Viku esot iemācījušies viens otru saprast ne tik no pusvārda, bet pat no skatiena vien. Tāpēc abiem partneriem lielas grūtības nav sagādājuši 100 metru šķēršļu joslās pārvarēšana, paklausības kurss, kā arī pārbaudījums noziedznieka aizturēšanā. Vika lieliski tikusi galā ar «iešanu pa pēdām», kas nemaz neesot vienkāršs uzdevums, jo «pēdas» esot jāatrod pēc divām stundām klajā laukā, kur zāle līdz krūtim un vējš aiznes visas smakas. Aivaram pašam fiziski visgrūtāks licies bitlons — šaušana mērķī ik pēc 500 metru krosa skrējiena.

Ar Vikas palīdzību Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki atklājuši vairākus noziegumus, lai gan citkārt likumpārkāpēju noskaidrošanai nāktos vēltīt daudz vairāk laika un spēku.

Tā šovasar Vika palīdzēja noskaidrot vainīgos, kas bija ielauzies SIA «Ozols» telpās. Lai gan pēc pārkāpuma izdarīšanas bija pagājušas vairāk nekā 12 stundas, četrcājainā «komisāre» policistus aizveda tieši pie nepilngadīgo likumpārkāpēju dzīvokļa durvīm.

Valdība gatavojas nākamgad palielināt transportlīdzekļa nodevas

«Novadnieks jau informēja, ka valdība nolēmusi nākamgad vidēji pusotras reizes palielināt transportlīdzekļa ikgadējo nodevu. Nodeva netiks palielināta smagajiem autofurgoniem ar masu virs 12 tonnām, kā arī bruņoto spēku, policijas, medicīnas transportam, kā arī invalīdu transporta līdzekļiem.

Valdības iecerētās nodevas likmes

1) Nodeva par motocikliem, tricikliem un kvadricikliem ir 3 lati. par sniegtiem motocikliem nodevu nemaksā.

2) Nodevu par vieglajiem automobiļiem, autobusiem un kravatu automobiļiem ar pilnu masu līdz 3500 kilogramiem maksā atbil-

stoši šo transportlīdzekļu pilnai masai:

a) līdz 1500 kilogramiem — 12 lati;

b) no 1501 kilograma līdz 1800 kilogramiem — 24 lati;

c) no 1801 kilograma līdz 2100 kilogramiem — 45 lati;

d) no 2001 kilograma līdz 2600 kilogramiem — 54 lati;

e) no 2601 kilograma līdz 3500

kilogramiem — 72 lati.

3) Nodevu par vieglajiem automobiļiem un autobusiem ar pilnu masu vairāk par 3500 kilogramiem maksā atbilstoši šo transportlīdzekļu pilnai masai:

a) no 3501 kilograma līdz 12 000 kilogramiem — 78 lati;

b) vairāk par 12 000 kilogramiem — 102 lati.

4) Nodeva par kravatu automobiļiem ar pilnu masu no 3500 kilogramiem līdz 12 000 kilogramiem ir 102 lati.

5) Nodeva par traktortehniku ir 6 lati.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS

Skaitļi un fakti

Laikā no 27. septembra līdz 7. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļās notikumu reģistrācijas žurnālā fiksēti 47 ziņojumi par dažādiem notikumiem: bijušas 13 huligāniskas darbības, 13 zādzības, 6 ceļu satiksmes negadījumi, 5 ģimenes skandāli, 3 gadījumos nelikumīgi izcirsts mežs, bijuši 4 tirdzniecības noteikumu pārkāpumi, bet 2 personas atkārtoti gada laikā vadījušas savus braucamos alkohola reibumā.

Atrod pakārušos vīrieti

28. septembrī G.N. konstatēja, ka Līvānos savā dzīves vietā pakāries kāds V.L. Vīrietim nav konstatētas vardarbīgas nāves pazīmes.

Sadūrās automobīlis un motocikls

30. septembrī ceļā Viļāni — Špoģi 24. kilometrā Staņislavs S., vadot automašīnu Opel Kadett, izraisīja sadursmi ar pretībraucošo motociklu Minsk. Motociklam nebija valsts numura zīmes, bet tā vadītājs brauca bez dokumentiem. Motociklists ar traumām nogādāts slimnīcā, tas izrādījies kāds Stabulnieku pagasta iedzīvotājs.

Vairāki skandāli

28. septembrī ģimenes skandālu alkohola reibumā sarīkoja Mihails M. no Saunas pagasta. Sastādīts administratīvais protokols.

30. septembrī Aleksandrs D. alkohola reibumā sarīkoja skandālu J.Dž. mājās Preiļos. Arī šajā gadījumā sastādīts administratīvais protokols.

3. oktobrī Ļevs Š. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu un piekāva I.B. Rušonā. Sastādīts administratīvais protokols.

Pārdeva vecas preces

1. oktobrī konstatēts, ka individuālā uzņēmuma «Dūdari E» veikalā, kas atrodas Līvānos, Zaļajā ielā, pārdošanā bija preces, kurām beidzies realizācijas termiņš. Sastādīts administratīvais protokols.

Iekļūts veikalā Preiļos

2. oktobrī SIA «Sadraudzība VVV» veikala (atrodas Preiļos, Brīvības ielā) pārdevēja A.D. konstatēja, ka pārzāģēta veikala ieejas durvju atslēga un no veikala esošā kases aparāta nozagta nauda, aptuveni 15 lati. Zādzības apstākļi tiek noskaidroti.

Sieviete uzbrukusi sievietei

2. oktobrī reģistrēts A.S. iesniegums par to, ka šajā dienā Preiļos,

Liepju ielā viņai uzbrukusi kāda sieviete un izdarījusi huligāniskas darbības.

Nozagts elektrokabelis un citas mantas

3. oktobrī J.Š. konstatēja, ka Preiļos no SIA «Agroapgāde» pazudis strāvas kabelis 250 metru garumā un piekabes KRONOS kravu ierobežojošās statnes (astoiņi gabali). Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Lielas meža zādzības

4. oktobrī saņemta informācija par to, ka Aglonas mežniecībā Gailišu apgaitā divos nogabalos izdarīta patvaļīga meža ciršana — vienā vietā koki izcirsti 0,2 hektāru platībā, otrā nogabalā nocirstas 12 priedes un divi bērzi. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

4. oktobrī Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemta informācija par to, ka laikā no jūlija līdz septembrim Vārkavas pagasta Jaunrožītēs divos meža nogabalos izdarīta patvaļīga meža ciršana. Nodarīti materiālie zaudējumi gandrīz 13 000 latu apmērā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Atkārtoti pieķerts dzērūmā

5. oktobrī Smelteru iedzīvotājs Vilnis B. tika pieķerts pie automašīnas stūres alkohola reibumā. Sakarā ar to, ka braucot dzērūmā, viņš aizturēts jau otro reizi gada laikā, ieteikts ierosināt kriminālietu.

Piekāva nepilngadīgu jauni

5. oktobrī Līvānos uz Rīgas ielas kāds nepazīstams vīrietis piekāva nepilngadīgu jauni. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Gāja bojā velosipēdist

5. oktobrī Pēteris M. no Preiļiem, vadot automašīnu VAZ pa ceļu Viļāni — Špoģi, 35. kilometrā, uzbrauca tajā pašā virzienā braucošam velosipēdistam. 1942. gadā dzimušais vīrietis no gūtajām traumām negadījuma vietā mira. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Notikusi zādzība Saunas pagastā

6. oktobrī J.P. no Saunas pagasta Lielajiem Anspokiem konstatēja, ka viņa mājās no galda, kas atradās dzīvojamajā istabā, atvilknē pazudis melns maks ar naudu, aptuveni 250 lati, un Latvijas Republikas pilsoņa pase. Zādzības apstākļi tiek noskaidroti.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Policija meklē

Preiļu rajona policijas pārvalde meklē bezvēsts pazudušo **Pāvelu Anfimovu**, kurš šī gada 18. septembrī izgāja no savām mājām Līvānos un līdz šim brīdim nav atgriezies.

Pazīmes: augums 178 centimetri, mati tumši, nēsā ūsas. Bija ģērbies melnā vējjakā, brūnās biksēs, pelēkā kreklā. Līdzīgs bija vīriešu velosipēds sarkanā krāsā.

Visu, kam ir zināma kāda informācija par bezvēsts pazudušo Pāvelu Anfimovu vai viņa atrašanās vietu, lūdzam zvanīt Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļai pa tālruni 1-53-02800 vai Līvānu dežurdaļai pa tālruni 44402.

Preiļu rajona policijas pārvalde

*Cilvēks ir taisni tik vecs,
cik smagi nes gadu stāžu,
cik stipri vai vāji
brīnās
par brīnumiem.*

**Laikraksts
«Novadnieks» un
pagastu padomes
sirsnīgi sveic
jubilārus!**

- ☉ GALĒNU pagasts
- ☉ 65 gadi Emilijai Vulānei
- PREIĻU pagasts
- ☉ 65 gadi Pāvelam Ivanovam
- RIEBIŅU pagasts
- ☉ 65 gadi Jelikferijam Stepankovam
- ☉ 75 gadi Grigorijam Birjukovam
- ROŽKALŅU pagasts
- ☉ 50 gadi Vitalisam Romanovskim
- ☉ 65 gadi Otilijai Stašulānei
- ROŽUPES pagasts
- ☉ 55 gadi Ādolfam Rasnacim
- ☉ 70 gadi Olgai Deriņai
- RUDZĀTU pagasts
- ☉ 65 gadi Venerandai Rudzātei
- RUŠONAS pagasts
- ☉ 60 gadi Verai Ščedrovai
- SAUNAS pagasts
- ☉ 50 gadi Voldemāram Drivniekam
- ☉ 75 gadi Bronislavai Pastarei
- SILAJĀŅU pagasts
- ☉ 74 gadi Donatam Šnitko
- SUTRU pagasts
- ☉ 50 gadi Leonam Vilcānam
- ☉ 60 gadi Teklai Vilcānei
- ☉ 80 gadi Olgai Cepurniecei
- ☉ 85 gadi Jevgrafam Antipovam
- TURKU pagasts
- ☉ 60 gadi Voldemāram Grugulim
- ☉ 71 gads Veronikai Iesalniecei
- ☉ 79 gadi Timofejam Radionovam
- ☉ 82 gadi Jānim Vuškārnīkam
- ☉ 87 gadi Zelmaj Grugulei
- ☉ 89 gadi Karpam Kuzīminam
- UPMALAS pagasts
- ☉ 55 gadi Bronislavai Spūlei
- ☉ 65 gadi Valentīnai Dombrovskai
- ☉ 70 gadi Teklai Dambītei
- ☉ 82 gadi Annai Čerapai
- VĀRKAVAS pagasts
- ☉ 65 gadi Ļubovai Grigorjevai
- ☉ 75 gadi Genovefai Bricei
- ☉ 86 gadi Proskovjai Karpovai
- Sveicam
pilngadniekus!**

☉ Viju Kažemāku Aizkalnes, Liliju Kozirevu Rožupes, Jāni Eriņu Rudzātu, Inesi Brici Saunas, Līgu Bojāri Siļukalna, Lieni Kauperi Stabulnieku, Ruslanu Trūpu Vārkavas pagastā.

Sagatavots pēc pagastu padomju sniegtajam ziņām. Lūgums izmaiņas apsveicamo sarakstos darīt zināmas pa tālruni 53 07059.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBA

Preiļu Amatu un harmonijas centrs
(Liepu ielā 2a) aicina pieteikties floristikas, aušanas, zīda apgleznošanas un batikas, šūšanas, pišanas, keramikas u. c. kursos. Dabas draugu. Veselības. Tautas dzīvesziņas un folkloras klubos. Tel. uzziņām 9195243.

Pārdod

Mazda-323, 1990. g. Tāl. 6443933;
M-412 kloķvārpstu pēc slīpēšanas komplektā ar šālēm. Tāl. 53-23341;
UAZ-3303 (borta), 1989. g. Tāl. 53-58505;
nelietotu vilņoto šiferi. Tāl. 46749, 6453275;
zirgu, govīs. Tāl. 73557.

Pērk

vai irē 2 istabu dzīvokli. Tāl. 6433887.

Dažādi

Meklē slaucēju. Tāl. 58521.

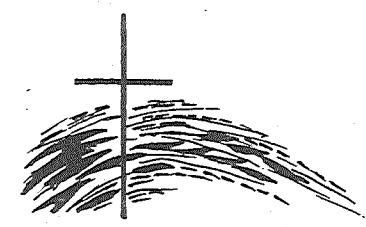
Pērk un pārdod privatizācijas un zemes kompensācijas sertifikātus
Līvānos, Rīgas ielā 45-45.
Tāl. 42892.

Š. g. 14. oktobrī
Līvānos tiek rīkots
RUDENS GADATIRGUS.

SIA «PRIEDĀINE» iepērk
x egles zāģbaļķus, cena Ls 21,
x priedes zāģbaļķus, cena Ls 16.
*Piegādātājiem virs 100 m³ —
piemaksas. Samaksa tūlītēja.*
Tāl. 9483096, 46-49216, 9452574.

Firma pērk

x Lapu koku, jauktu koku sugu cirsma.
x Lapu koku taras klučus:
diam. 14-20 cm, cena Ls 6,50;
diam. 20-70 cm, cena Ls 10;
garums 2,4 m + 10 cm.
Samaksa 3 dienu laikā.
Mob.tel. 9426053.

Nokrit lapa, izdeg svece,
Apklust tēva valodiņa.
Izsakām dziļu līdzjūtību Vladimīram Rubļovam sakarā ar TĒVA nāvi.
SIA «Ingrid'A» kolektīvs

Iepērkam mājlopus gaļai.
Tāl. 21956, 24147,
54 41779, 9 584184.

Iepērkam mājlopus.
Cena pēc vienošanās.
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 21973.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.
Samaksa uz vietas.
Tāl. 55645, 55649, 55796, 6563019.

✓ Sludinājumus rubrikā «Meklē darbu» un par atrastām mantām «Novadniekā» publicējam bez maksas.
✓ Bez maksas tiek publicēti 2 sludinājumi «Novadnieka» gada abonentiem.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome
☐ 12. oktobrī skolotāju dienai veltīts sarīkojums Riebiņu kultūras namā. Sākums pulksten 19.00.
☐ 14. oktobrī kinorežisors Jāņa Streiča 65 gadu jubilejai veltīts sarīkojums kinoteātrī «Ezerzeme». Sākums pulksten 16.00.
☐ 17. oktobrī pulksten 10.00 apvienotā komiteju sēde. Pulksten 12.00 integrācijas padomes sēde.

Rajona izglītības pārvalde
☐ 11. un 12. oktobrī Baltkrievijas Republikas izglītības darbinieku pieredzes apmaiņas seminārs Preiļu rajona skolās.
☐ 12. oktobrī pulksten 13.00 pasākums vācu valodas skolotājiem ar profesores

Inas Druvietes piedalīšanos Preiļu 1. pamatskolā.
Rajona bērnu un jauniešu centrs
☐ 11. oktobrī pulksten 10.00 skolēnu pašpārvalžu lideru seminārs.
☐ 12. un 13. novembrī mazpulcēnu piedalīšanās Latgales novada mazpulku skatē.
☐ 13. oktobrī pulksten 9.00 kursi «Svētki manās mājās. Galda klāšana».

Kinoteātris
«Ezerzeme» Preiļos
☐ 12., 15. oktobrī pulksten 18.00 un 20.00, 14. oktobrī pulksten 18.30, 16. oktobrī pulksten 18.00 ģimenes filma «Par kaķiem un suņiem».
☐ 14. un 16. oktobrī pulksten 20.00,

17. un 18. oktobrī pulksten 18.00 un 20.00 romantiska komēdija «Sievass un mīlākās».

Rajona sporta klubs
«Cerība»
☐ 10. oktobrī skolu sports: futbols. Sacensības notiek Preiļu 2. vidusskolā (zēni), Preiļu 1. pamatskolā (meitenes).
☐ 11. oktobrī skolu sports: futbols, notiek Dravnieku pamatskolā (zēni).

Rožkalnu kultūras nams
☐ 13. oktobrī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Stabulnieku kultūras nams
☐ 13. oktobrī pulksten 22.00 spēlē grupā «Tranzīts».

VISAM SAVS MĒRS

➤ Visvairāk gulaša zupas pasaulē — vienlaikus 40 000 ēdājiem — pasniedzis šefpavārs Klauss Bullingers. No peldbaseina lieluma zupas katla tika izsmelti 800 litru unģaru nacionālā ēdiena. To, ka 12 stundās tapušās zupas kvalitāte nav cietusi kvantitātes dēļ, apliecinājis Ungārijas vēstnieks.
➤ Vislielāko kāzu torti uzcepis kādas Hamburgas viesnīcas konditors starptautiskam 13 valstu turnīram, kura dalībnieki

bija uzaicināti uz tā dēvēto «tortu kauju». Minētā torte par veselīem 5 metriem pacēlās pāri citiem izstrādājumiem. Tās pagatavošanai bija nepieciešamas 970 olas, 48 kilogrami miltu, 54 kilogrami rozīņu un sacukurotu augļu, kā arī vēl citas garšvielas.
➤ Pasaulē lielākais cepumu naminš sastāvējis no 9000 kraukšķīgu sirdsveida «ķieģelišu». Ši būve, kas atgādinājusi mājiņu uz vistas kājas, svērsi 300 kilo-

gramus.
➤ Lai pagatavotu pasaulē vislielāko paelju (spāņu nacionālais ēdiens), 19 pavāriem bija vajadzīga panna 12 metru diametrā. Viņi pārstrādāja 2500 kilogramus rīsu, 900 kilogramus kalmāru, 600 kilogramus austeru un 500 kilogramus tomātu. ēdiens cepās un sautējās 400 litros olīveļļas. 30 000 ēdājus pat netraucēja 125 kilogramu ķiploku smarža, kas vēdēja no ēdiena.